



ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์

ชุตติกาญจน์ หลวงแสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
พฤษภาคม 2564

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี



ชุตติกาญจน์ หลวงแสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
พฤศจิกายน 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Factors Affecting the Excellence of Academic Administration
in Small Schools, Uttaradit province



Chutikan Luangsaen

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education Program (Educational Administration)
faculty of Education Uttaradit Rajabhat University

November 2021

Copyright of Uttaradit Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ เรื่อง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี
ของ
ชุตติกาญจน์ หลวงแสน
ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.พิสุทธิ์ ศรีจันทร์)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธาภาส)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี สัตยาภรณ์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์
ผู้วิจัย	ชุตติกาญจน์ หลวงแสน
ปริญญา	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธภาส

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับปัจจัยความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ระยะเวลาหนึ่ง สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย ระยะเวลาสอง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ 143 แห่ง จำนวน 429 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\beta = 0.362$) ด้านผู้ปกครองและชุมชน ($\beta = 0.200$) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\beta = 0.181$) และด้านงบประมาณ ($\beta = 0.179$) ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมได้ร้อยละ 77.20

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

Title	Factors Affecting the Excellence of Academic Administration in Small Schools, Uttaradit province
Author	Chutikan Luangsaen
Degree	Master of Education Program (Educational Administration)
Advisor	Assistant Professor Dr. Yokkaew Kamolvoradej
Co-Advisor	Assistant Professor Dr.Sukunya Rujimethabhas

The objectives of the study were to examine the level of factors of excellence in academic administration of small-sized schools in Uttaradit Province, and to determine the factors affecting excellence in academic administration of the schools. Phase 1 involved interviews with 8 school directors and teachers in charge of academic affairs, who were selected from small schools succeeding in academic administration through the purposive sampling method. In Phase 2, the population was composed of 429 school administrators, teachers in academic affairs and teachers from 143 small-sized schools in Uttaradit. The sample, selected through the stratified random sampling method, was 324 respondents. The research instrument was a questionnaire. The statistical devices used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Multiple Regression Analysis and content analysis.

The results showed that the level of factors of excellence in academic administration was at a high level. Of all the factors, the Teachers and Educational Personnel was rated highest in mean scores, whereas the Educational Media and Technology was rated lowest. The Excellence in Academic Administration was at a high level. It was found that the factors affecting excellence in academic administration in the schools consisted of 4 factors: Educational Media and Technology ($\beta = 0.362$), Parents and Community ($\beta = 0.200$), Teachers and Educational Personnel ($\beta = 0.181$),

and Budget ($\beta = 0.179$), which significantly affected the academic administration of the schools at a statistical level of 0.05, and accounted for 77.20 percent of covariance.

Keyword : Academic Administration, Small schools



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทยกแก้ว กมลวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัฏญา รุจิเมธธา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ให้กำลังใจ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ ดร.ชลายุทธ์ คุรุฑเมือง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อาจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ บุญรักษ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ หนูเมือง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ดร.สุนันทา รักพงษ์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1 ดร.นิรชา พันธุ์พัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชานสามัคคี และนายอำนาจ สีนาค ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนไกรลาสวิทยาคม ที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนางมณฑิรา หลวงแสน ครูโรงเรียนอนุบาลอุดรดิตถ์ นายชานาญ สิงห์ใส ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านวังหิน และคณะครูโรงเรียนชุมชนบ้านวังหิน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี ครูบาอาจารย์ ครอบครัว และผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ชุตติกาญจน์ หลวงแสน

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการบริหารงานวิชาการ	22
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ.....	35
บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก	52

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์.....	70
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จังหวัด อุดรดิตถ์.....	81
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผลการวิจัย.....	85
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	99
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือเอกสาร	101
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	110
ภาคผนวก ง ผลการสัมภาษณ์.....	123
ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง	130

ประวัติย่อผู้วิจัย.....136



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน	68
ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม.....	70
ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก 1 จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านผู้บริหาร.....	70
ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา.....	72
ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านผู้ปกครองและชุมชน	73
ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านงบประมาณ.....	74
ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา.....	75
ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม.....	76
ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านคุณภาพผู้เรียน	76
ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร	77

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการจัดการศึกษาของครู.....	78
ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	79
ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านผลงานของสถานศึกษา	80
ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร.....	81
ตารางที่ 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์.....	81
ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์	82
ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการจากการ สัมภาษณ์.....	124

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตใหญ่ขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์สั่งสอนให้ได้รับวิชาความรู้สูง และอบรมจิตใจให้พร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบไป” (พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ, 2505) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือและเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคนในชาติให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ โดยการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542, น.4)

พระราชบัญญัติการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ส่วนราชการภายในแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่มงานหรือหน่วยงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานงบประมาณ โดยการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เพราะไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, น.1) สอดคล้องกับรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น.29) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและเป็นงานที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดประเมินผลการเรียน ซึ่งการบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การบริหารงานวิชาการจึงถือได้ว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนและความสามารถของผู้บริหาร (นิศารัตน์ เหลือผล, 2550, น.19) และมีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 ,น.39)

ความเป็นเลิศเป็นระดับคุณภาพสูงสุดของการดำเนินงานที่ทำให้องค์กรหรือหน่วยงาน ประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมาย (จิระ พระสุพรรณ, 2555, น.46) ความเป็นเลิศทางการบริหาร งานวิชาการจึงเป็นผลความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการที่แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานนั้น ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แล้วอย่างมีคุณภาพ โดยมีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจน หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพผู้เรียน การบริหารและการจัดการของครูผู้สอน ผู้บริหาร สถานศึกษา ชุมชน หรือสถานศึกษาเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น.3-4) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปตามเป้าหมายได้นั้นมี 1. ปัจจัย ด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหาร จึงต้องมีความเป็นผู้นำ เป็นนักคิด รอบรู้ เป็นนักสร้างวิสัยทัศน์ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ มีการ สร้างเครือข่ายร่วมกับภาครัฐและเอกชน และมีภาวะผู้นำทางจริยธรรมที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.16) 2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นความสามารถ ของครูในการจัดการเรียนการสอน การออกแบบการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น.31-38) 3. ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นกำลังสำคัญ ในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมีบทบาทในการเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงการร่วมเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ร่วมการเลือกสรร และร่วมดำเนินการ (มโนญ พันธุ์หล่อ, 2553, น.36) 4. ปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความเป็นเลิศทางการบริหารงาน วิชาการ เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับงบประมาณและสินทรัพย์ รวมถึงการจัดหารายได้จากการ บริการเพื่อสนับสนุนให้การบริหารจัดการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไป ตามแผนงานและแผนปฏิบัติการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.39-41) 5. ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นปัจจัยจำเป็นสำหรับใช้ในการบริหารและพัฒนา การศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดหาให้เพียงพอและพัฒนาให้บุคลากรสามารถนำหรือพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.86) จะเห็นได้ว่า ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา จึงควรปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินการบริหารงาน วิชาการให้มีความเป็นเลิศหรือประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาใน สถานศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักที่สำคัญคือ การจัดและการ ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนอย่างมีคุณภาพ และพบว่าในปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 29,871 แห่ง และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา จำนวน 15,158 แห่ง คิดเป็น

จำนวนถึงร้อยละ 50.74 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โรงเรียนขนาดเล็ก จึงกลายเป็นประเด็นที่สำคัญของระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ ปัญหาที่ 1 ด้านบุคลากร จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูไม่ครบตาม รายวิชาเอก ครูสอนไม่เต็มเวลาเต็มความสามารถ เพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็น จำนวนมาก จึงส่งผลทำให้ประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ปัญหาที่ 2 ด้านการเรียนการสอน พบว่า หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งสาเหตุมาจากได้รับงบประมาณน้อย และที่มีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่ 3 ด้านการบริหารจัดการ สภาพบริบทของการคมนาคมที่ผ่านมา นับว่าไม่ค่อยสะดวกมากนัก รัฐบาลจึง จำเป็นจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประชากรที่อาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันความจำเป็นดังกล่าว ได้ลดลงเนื่องจากการคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนครู ต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน จึงสูงกว่าโรงเรียน ขนาดอื่น นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน และปัญหาที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชน ขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากร เพื่อนำมาช่วยสนับสนุน การจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น.1-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจนรูปแบบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลการ ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่อย่างจริงจัง จึงยึดหลักการกระจายอำนาจ การพิจารณาและการตัดสินใจอยู่ ในระดับพื้นที่เป็นสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในพื้นที่ จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้กำหนดให้มี 2 เขตพื้นที่การศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรดิตถ์ เขต 1 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดให้บริการด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่ บริการ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ อำเภอตรอน อำเภอพิชัย อำเภอลับแล อำเภอทองแสนขัน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดให้ บริการด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่บริการ 4 อำเภอ คือ อำเภอท่าปลา อำเภอน้ำปาด อำเภอพากทำ อำเภอบ้านโคก ซึ่งในปี 2563 จังหวัดอุดรดิตถ์มีโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในความ รับผิดชอบ จำนวน 156 แห่ง โดยเป็นโรงเรียนที่มาเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก 13 แห่ง จากการศึกษา สภาพปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหา ดังนี้ 1. ปัญหาด้านบุคลากร ขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น 2. ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่มีจำนวนจำกัด และ 3. ปัญหาการจัดสรรด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษายังไม่ได้มาตรฐาน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรดิตถ์, 2559, น.3-27) จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง นั้นรวมไปถึงการบริหารงานวิชาการ

จากความสำคัญของปัญหาการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จึงสนใจทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 143 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดสิงห์ศรีสว่าง โรงเรียนวัดทุ่งเศรษฐี โรงเรียนบ้านวังแดง และโรงเรียนบ้านท้ายน้ำ

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 324 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 108 แห่ง

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร ด้านการจัดการศึกษาของครู ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านผลงานของสถานศึกษา

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ มี 5 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร
2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน
4. ปัจจัยด้านงบประมาณ
5. ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ มี 5 ด้าน คือ

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร
3. ด้านการจัดการศึกษาของครู

4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
5. ด้านผลงานของสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง สิ่งที่ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการแก้ปัญหา ตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม บุคลิกภาพดี มีคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การที่ครูและบุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีความมุ่งมั่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ สอนตรงตามความรู้ความสามารถ จัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียน ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการวัดประเมินผลและนำผลไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน มีคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มนุษยสัมพันธ์ดี และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน หมายถึง การที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการเข้าร่วมประชุม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ติดตามนักเรียน การส่งเสริมสนับสนุน การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์

4. ปัจจัยด้านงบประมาณ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับงบประมาณ ตั้งแต่การวางแผน จัดทำแผน การใช้จ่าย การจัดสรรงบประมาณ การจัดหา การควบคุม การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน

5. ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การจัดหา ผลิต พัฒนา และบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้สื่อและเทคโนโลยี

ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความสำเร็จอย่างมีคุณภาพของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการของผู้บริหาร การจัดการศึกษาของครู การมีส่วนร่วมของชุมชน และผลงานของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้อยู่ในระดับสูง มีคุณภาพและทักษะในการดำรงชีวิต มีผลงานที่โดดเด่น และมีคุณธรรม จริยธรรม

2. ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความเป็นมืออาชีพ มีนโยบายการศึกษาที่ชัดเจน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม ตลอดจนได้รับการยอมรับยกย่อง

3. ด้านการจัดการศึกษาของครู หมายถึง การที่ครูมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผู้เรียน บริบทและหลักสูตร มีสื่อวัตกรรมการสอน มีความพึงพอใจในการทำงาน สามารถทำงานได้อย่างราบรื่น และได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชน

4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนมีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา มีความศรัทธา เชื่อมั่นและรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของสถานศึกษา

5. ด้านผลงานของสถานศึกษา หมายถึง การที่โรงเรียนมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนและผู้เรียน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ได้รับการยกย่องชื่นชมหรือรางวัลทางด้านวิชาการ เป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่น มีบรรยากาศที่ดี มีเครือข่ายความร่วมมือและแหล่งเงินทุน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรักษาราชการแทนในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนในจังหวัดอุดรธานีที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คนลงมา ปีการศึกษา 2563

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

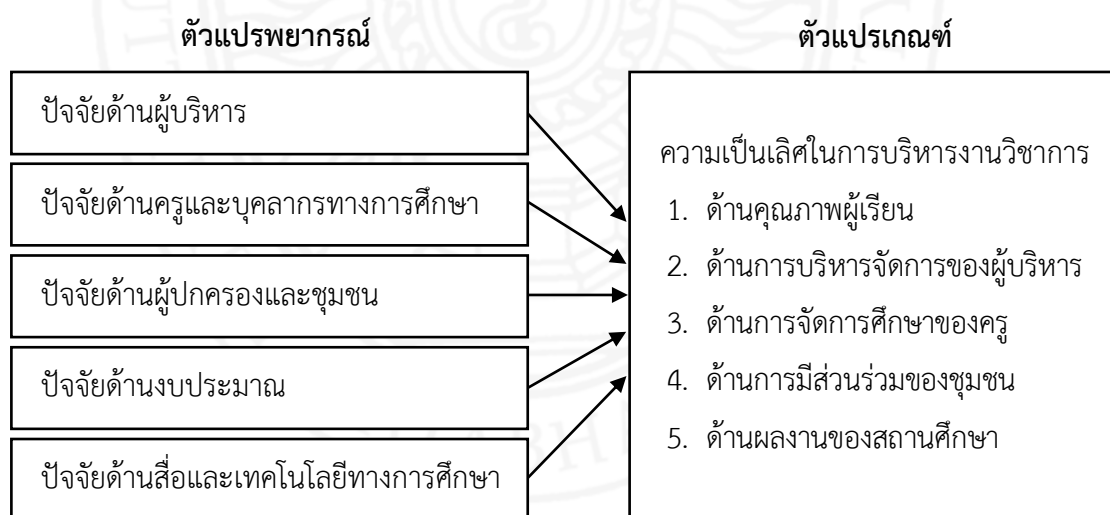
1. ทำให้ทราบเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

2. เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้โรงเรียนขนาดเล็กนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของปวีณา เหล่าลาด (2557), ภาณุศักดิ์ หงษ์ทอง (2558), สุชาติดา ถาวรชาติ (2559), กิตติพงษ์ อินสุชิน (2560), ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ (2561), ปวีณา คำชมภู (2561), อาชิตฎิยา โชคดีวัฒนา (2561), ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562), พรารณา แสงคำ (2562), ศศิณัฐฐ์ ฐิติธนต์ (2562) และวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถกำหนดตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ได้ 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างตัวแปรของความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร ด้านการจัดการศึกษาของครู ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านผลงานของสถานศึกษา ดังปรากฏในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการบริหารงานวิชาการ
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ
5. บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

การบริหารได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมาย ดังนี้

พรณี เหมะสกล (2551, น.13) กล่าวว่า การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือ มีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้ การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (arts)

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2554, น.50) ให้ความหมายของการบริหารว่า เป็นกระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคลและกลุ่ม โดยผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของงานที่เกิดขึ้น รวมทั้งการบริหารยังถือเป็นยุทธศาสตร์ที่มีวิทยาการสามารถเรียนรู้ได้ และเป็นทั้งศิลป์ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติ การประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการบริหาร

สุนทร โคตรบรรเทา (2554, น.2) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จรรณี เก้าเอี้ยน (2557, น.2) ได้ให้ความหมายการบริหารว่า เป็นกระบวนการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

Dale (1973, pp.4 อ้างถึงใน วิเชียร วิทญูตม, 2551, น.1) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการจัดองค์การและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

จากความหมายของการบริหารข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการนำทรัพยากรการบริหารมาดำเนินการและอาศัยความร่วมมือของคนในองค์กร

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทำให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น โดยรายละเอียดของการบริหารงานในแต่ละด้านมีดังนี้

1. ด้านวิชาการ ประกอบด้วย

- 1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.6 การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 1.9 การนิเทศการศึกษา
- 1.10 การแนะแนว
- 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

- 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 1.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย
 - 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
 - 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - 2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - 2.6 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
 - 2.7 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
 - 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 - 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 2.10.1 ทุนการศึกษา
 - 2.10.2 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
 - 2.10.3 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา
 - 2.10.4 การส่งเสริมการบริหารการจัดหารายได้และผลประโยชน์ในรูปแบบที่ หลากหลาย
 - 2.11 การวางแผนพัสดุ
 - 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้าง ที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
 - 2.14 การจัดหาพัสดุ
 - 2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 - 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

- 2.17 การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน
- 2.18 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.19 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.20 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 3. ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.4.1 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา
 - 3.4.2 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างเขตพื้นที่การศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาของบุคลากรสังกัดสถานศึกษาที่ไม่มีระเบียบกำหนดไว้โดยเฉพาะ
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.8.1 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง
 - 3.8.2 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
 - 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 - 3.12 การออกจากราชการ
 - 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 - 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารทั่วไป

4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.3.1 แผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์

4.3.2 แผนพัฒนาการศึกษาประจำปีและแผนปฏิบัติการประจำปี

4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.8 การดำเนินงานธุรการ

4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน

4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีขอบเขตในการบริหารและจัดการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

กุลชญา เทียงตรง (2550, น.34) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ด้วยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดการประเมินผลการเรียนรู้

ปิยนุช ทองพรม (2550, น.17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมด้านวิชาการ เพื่อเกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

พัทธ์ธีรา รัตนชัย (2550, น.19) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งและเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องบริหารงานวิชาการให้มีความชัดเจนและมีความแข็งแกร่ง เนื่องจากงานวิชาการเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพสถานศึกษา

มุกดาหาร พจนารถบัณฑิตย์ (2550, น.14) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษาซึ่งต้องมีการร่วมมือกันโดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

รัตนา อนันตชาติ (2550, น.12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ปรับปรุงด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศและติดตามการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สุริยันต์ คะณวีน (2551, น.19) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศการ จัดหาการผลิตและส่งเสริม ซึ่งเป็นกิจกรรมในขอบข่ายงานวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและ

สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น

พิเชษฐ์ ส่งสุข (2552, น.16) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการดำเนินกิจการหรือดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งทุกฝ่ายต้องเกี่ยวข้องและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และให้ถือว่าการบริหารงานวิชาการนี้เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน

วรรณวิสา สุชินัย (2552, น.15) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมหรืองานต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาตัวครูและนักเรียนให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จด้านการบริหารของผู้บริหาร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น.29) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดประเมินผล การเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้มีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจในการบริหารสถานศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสิ้น ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

นิศารัตน์ เหลือผล (2550, น.19) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้นเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนและความสามารถของผู้บริหาร ผู้บริหารจึงเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียนให้มากที่สุด

ปิยนุช ทองพรม (2550, น.17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญยิ่ง และจัดว่าเป็นงานหลักในการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคน

ให้มีความรู้ความสามารถ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ จะต้องสามารถบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

จันทรานี สงวนนาม (2551, น.147) กล่าวไว้ว่า งานวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่น ๆ นั้น แม้ว่าจะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ถือว่าเป็นงานที่สำคัญรองลงมา และเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร

วิไลพร อภิบาลศรี (2551, น.14) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำครูในด้านวิชาการ ส่งเสริม และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน และเป็นพลเมืองดีของสังคม ให้เกิดผลตามจุดหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

ละมัย วรรณทอง (2552, น.13-14) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพราะงานวิชาการเป็นผลโดยตรงต่อการที่จะทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร รวมถึงดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดหมายทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2553, น.22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานด้านวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่มาสสนับสนุนวิชาการให้มีคุณภาพ ดังนั้นงานวิชาการจึงมิใช่เพียงแต่ให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้ ทำเลขเก่งเท่านั้น แต่หมายถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.1) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่กับลักษณะของงานนั้น

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งยังเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของสถานศึกษาและความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยหลักการบริหาร ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550, น.32) ได้กล่าวว่า สถานศึกษานั้นมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน การบริหารจัดการของสถานศึกษาจึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง ซึ่งเรียกว่าธรรมาภิบาล มาบูรณาการให้กับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การบริหารงานวิชาการก็ต้องมีหลักธรรมาภิบาล คือ

1. หลักความคุ้มค่า คือ การให้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน ไม่เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด
2. หลักนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ทุกคนต้องปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, น.22) ได้สรุปหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญไว้ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิตและกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเกิดจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

- 3.1 หลักการประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการการใช้กลยุทธ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

- 3.2 หลักประสิทธิผล หมายถึง ได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้นการลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผล ประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

พิสพงค์ วงพระจันทร์ (2552, น.14) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปยังบุคลากรในสถานศึกษาให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมด้านความคิดและปฏิบัติเพื่อความเป็นเอกภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.9) ได้เสนอหลักการบริหารไว้ดังนี้

1. มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะจัดงาน จัดคน จัดเงิน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสม
2. ต้องมีเทคนิควิธีการในการบริหารงาน การบริหารทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการขั้นตอน และกระบวนการ งานที่ควรจะมีระบบ มีความรอบคอบ จึงจะทำให้งานดำเนินไปด้วยดี
3. มีการประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจการใดควรจะมีการติดตามและประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงได้ดีขึ้น การทำงานที่ขาดการประเมินผลจะไม่ช่วยในการพัฒนาสถานศึกษา

พอสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย มีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ที่ชัดเจน โดยยึดหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานที่มีขอบข่ายการบริหารที่กว้างขวาง เนื่องจากเป็นการบริหารงานหรือกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งมีผู้เสนอขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.6-7) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

อัญชลี โพธิ์ทอง และสมศักดิ์ คงเที่ยง (2552, น.243-244) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน

คัมภีร์ สุตแท้ และคณะ (2553, น.127-135) สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
2. การวางแผนด้านวิชาการ
3. การเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การพัฒนาหนังสือ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้
5. การวัดผล ประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
6. การนิเทศการศึกษา
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
11. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน และองค์กรอื่นที่จัดการศึกษา

ดิเรก วรรณเศียร (2553, น.7) สรุปขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. งานบริหารจัดการหลักสูตร
2. งานบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. งานวัดและประเมินผลการเรียน
4. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้
5. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
6. งานจัดแหล่งเรียนรู้
7. งานนิเทศภายในสถานศึกษา
8. งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ
9. งานประกันคุณภาพการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.3-4) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดล่งหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน
4. การวัดและประเมินผล

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, น.30) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียน โดยครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1. หลักสูตร
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. การวัด ประเมินผลและการรับเข้าศึกษาต่อ
4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ (ICT)

ศรียุช วงศ์วิจิตร (2553, น.22) สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
5. ด้านการดำเนินงานห้องสมุด
6. ด้านการนิเทศภายในโรงเรียน
7. ด้านการแนะแนว

8. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2555, น.28-31) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

กัมพล ชันทะวงษ์ (2555, น.106-107) สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
5. ด้านการนิเทศ

อุทัย บุญประเสริฐ (2557, น.35) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การบริหารงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การพัฒนาส่งเสริมทางด้านวิชาการ
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
6. การประเมินผลงานวิชาการ

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการสรุปได้ว่า ขอบข่ายของงานวิชาการมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ โดยครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวกับการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอน การวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนา แหล่งเรียนรู้ การนิเทศ การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การส่งเสริมความรู้ด้าน วิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของความเป็นเลิศ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความเป็นเลิศไว้แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะพิจารณาไปในแนวทางที่ก่อให้เกิดความสำเร็จหรือคุณภาพของงาน ดังนี้

ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550, น.65) ได้กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง สถานะ ลักษณะสภาพที่ยอดเยี่ยม มีคุณภาพสูง คุ้มค่าแก่การยกย่อง และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2551, น.1) กล่าวว่า ความเป็นเลิศเป็นระดับคุณภาพสูงสุด มีผลงานที่ยอดเยี่ยมเหนือกว่าธรรมดา ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552, น.48) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ มีคุณลักษณะที่มีลักษณะพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเป็นที่ยอมรับ มีความสอดคล้องในทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ เหมาะสมตรงกับความมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ

จิระ พระสุพรรณ (2555, น.46) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางปฏิบัติที่ทำให้องค์กรหรือหน่วยงานประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, น.207) กล่าวถึงความเป็นเลิศว่าหมายถึง ภาวะที่แสดงความยอดเยี่ยมในภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง

พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ (2556, น.16) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่น เป็นที่พึงพอใจและยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง สามารถเป็นแบบอย่างของงานชนิดเดียวกันได้ รวมทั้งสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ความเป็นเลิศมีความเกี่ยวข้องกับคำว่าคุณภาพ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีสภาพที่ยอดเยี่ยม มีความโดดเด่น คุ้มค่าแก่การยกย่อง เป็นที่พึงพอใจและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้

ความเป็นเลิศของการบริหารงานวิชาการ

ความเป็นเลิศของการบริหารงานวิชาการ ถือเป็นตัวที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความเป็นเลิศของสถานศึกษา ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเป็นเลิศหรือความสำเร็จอย่างมีคุณภาพขององค์การหรือสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอรายละเอียดไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.3-4) กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการ ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชนมีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความหวังของผลสำเร็จไว้สูง มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ทั้งครูและผู้บริหารมีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีการประเมินที่หลากหลายจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ขจัดสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคสำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ลักษณะหรือกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว สามารถจัดแบ่งได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน
2. ด้านการจัดการศึกษา (มองที่ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน)
3. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (มองที่การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน)
4. ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (มองที่เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญาและอุดมการณ์ของสถานศึกษา)
5. ด้านมาตรการส่งเสริม (มองที่การดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายตามอุดมการณ์ของสถานศึกษา และนโยบายของรัฐในขณะปัจจุบัน)

ธารรงค์ ภาชา (2557, น.37) กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จะยึดเป้าหมายคือคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยมีงานวิชาการเป็นหลัก งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนและเป็นงานเสริมให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

สมาน อัครภูมิ (2560, น.2) กล่าวว่า ความเป็นเลิศในองค์การทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยทางวิชาการจะหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา

ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562, น.14) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการบริหารจนทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับแก่โรงเรียนอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. คุณภาพผู้เรียน
2. คุณภาพครู
3. คุณภาพด้านการบริหารจัดการ
4. ความพึงพอใจของผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

Hoy and Miskel (1991, pp.373 อ้างถึงใน วรพล เจริญวัย, 2561, น.19) ได้กล่าวว่า ผลสำเร็จของโรงเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ความพึงพอใจในการทำงานของครูหรือขวัญ กำลังใจของสมาชิก โรงเรียนดี โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการผลิต นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และความสามารถในการ แก้ปัญหาโรงเรียน

Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994, pp.87 อ้างถึงใน เจริญพร คำจารย์, 2558, น.89-90) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพเป็นเลิศต้องมีการวัดผลของโรงเรียนอย่างกว้างขวาง และได้รับการยอมรับนับถือในผลสำเร็จทางด้านวิชาการ มีบรรยากาศเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นทางบวก โดยเน้นสิ่งแวดล้อมที่เป็นระเบียบ และเน้นความสนใจในการเรียนของนักเรียน เน้นด้านพัฒนา หลักสูตรอยู่ตลอดเวลา มีการสนับสนุนวิธีการสอนที่ดี มีความคาดหวังสูง และเป้าหมายการเรียนของ นักเรียนอย่างชัดเจน ผู้ปกครองสนับสนุนและเอาใจใส่ดูแลการเรียนของนักเรียนดี

Paul Adams (2008, pp.375-392) ได้กล่าวว่า การปฏิบัติที่ดีที่สุดในการดำเนินงาน วิชาการ ได้แก่ การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นโยบายการศึกษาต้องชัดเจน มีการ ทดสอบระดับชาติ การได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน การพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหาร ส่งเสริมและสนับสนุน บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการเรียนการสอน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

Yong Zhao (2009, pp.46-54) กล่าวว่า การปฏิบัติที่ดีเลิศด้านงานวิชาการ ประกอบด้วย การมีมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา มีครู รับผิดชอบในการเรียนการสอน รัฐมีนโยบายทางการศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ และสังคมให้การยอมรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

NSW Government (2017, pp.1-15) กล่าวว่า ความเป็นเลิศของโรงเรียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน และด้านการนำ ดังนี้

1. ความเป็นเลิศในการเรียนรู้ (Excellence in learning) คือการที่นักเรียนทุกคนได้รับการวางแผนในเส้นทางการเรียนรู้ โดยครูมีข้อมูลของเด็กแต่ละคนเพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ ให้กับนักเรียน

2. ความเป็นเลิศในการเรียนการสอน (Excellence in teaching) ซึ่งในการเรียนรู้ของนักเรียน ครูควรจัดการสอนที่มีคุณภาพ เน้นการมีส่วนร่วม มีการวางแผนการสอน มีกลยุทธ์ในการสอน มีการวัดและประเมินผล และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและช่วยเหลือนักเรียน

3. ความเป็นเลิศในการนำ (Excellence in leading) ผู้นำที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญของความเป็นเลิศของโรงเรียน โดยผู้นำที่ยอดเยี่ยมจะสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การพัฒนา และความสำเร็จของนักเรียนร่วมกันกับผู้ปกครองและชุมชน

รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศไทย (Thailand quality award: TQA)

สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2556, น.1-60) กล่าวว่า รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand quality award: TQA) เริ่มต้นตั้งแต่มีการลงนามในบันทึกความร่วมมือระหว่างสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติและสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2539 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งรางวัลคุณภาพแห่งชาติขึ้นในประเทศไทย และด้วยตระหนักถึงความสำคัญของรางวัลนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้บรรจุรางวัลคุณภาพแห่งชาติไว้ในแผนยุทธศาสตร์การเพิ่มผลผลิตของประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (ปีพ.ศ. 2545-2549) โดยการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ โดยมีสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเผยแพร่ สนับสนุน และผลักดันให้องค์การต่าง ๆ ทั้งภาคการผลิตและบริการนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติไปพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเกณฑ์การประเมินและกระบวนการตัดสินเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ The Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA

เกณฑ์ในการประเมินความเป็นเลิศของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

1. การนำองค์กร
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์
3. การให้ความสำคัญกับผู้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้
5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล
6. การจัดการกระบวนการ
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ

โรงเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, น.1-10) กล่าวถึงการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานว่า การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ นอกจากนี้ยัง

ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาจำนวนมากต้องการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาด้วยการตั้งเป้าหมายการเป็น “สถานศึกษารางวัลพระราชทาน” ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จจนเป็นแบบอย่างให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ

การคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานนี้เป็นงานที่มีเกียรติและเป็นสิริมงคล สมควรที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการประเมินและคัดเลือกนักเรียนและสถานศึกษานั้น คณะกรรมการต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ บริสุทธิ์ ยุติธรรม โดยใช้ความรู้ความสามารถและดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินอย่างถูกต้องตามหลักการ มีใจเป็นกลาง ไม่นิยมเอียง เพื่อให้ได้นักเรียนและสถานศึกษาที่สมควรได้รับรางวัลพระราชทานอย่างแท้จริง สำหรับสถานศึกษาที่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมินและคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ทั้งของรัฐและเอกชนที่ไม่เคยได้รับรางวัลพระราชทาน หรือเคยได้รับรางวัลพระราชทานมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 คุณภาพนักเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ปรากฏในตัวนักเรียน อันเป็นผลจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ หมายถึง การบริหารและการจัดการของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ออกแบบจัดทำ นำไปใช้ เก็บข้อมูลสารสนเทศ ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่เน้นการวิเคราะห์และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการผลิต ให้บริการ นำไปใช้บำรุงรักษาอย่างเป็นระบบ ให้ความสำคัญกับชุมชนท้องถิ่นที่สนับสนุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาจนบรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ตลอดทั้งมีการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 การบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงภาวะผู้นำในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับ ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของบุคลากรในสถานศึกษาให้มุ่งพัฒนาสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศ ดำเนินการจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและระบบสื่อสารเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างคุ้มค่า ด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง

ด้านที่ 4 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ พิจารณาจากกระบวนการจัดการเรียน การสอนของครูที่มีการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน มีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ที่เป็นองค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ของหลักสูตรและจุดเน้นของสถานศึกษา มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ระบุแนวทางการวัดผลประเมินผลและการใช้สื่อไว้ชัดเจน ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียน มีโอกาสได้ฝึกฝน ปฏิบัติทำงานกลุ่ม มีการอภิปราย นำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่เหมาะสม ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีและการสื่อสาร นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา สะท้อนความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียนรู้ นำ ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียน ได้รับการกระตุ้นและพัฒนาวิธีการเรียนรู้ มีการตรวจสอบและประเมินการเรียนรู้อย่างเป็น ระบบ ทั้งความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์การประเมินค่าและคิดสร้างสรรค์ เป็นระยะ จัดให้นักเรียนประเมินตนเอง และใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย รายงานข้อมูลความก้าวหน้าแก่นักเรียน และเสนอแนะผู้ปกครอง รวมทั้งใช้ข้อมูลการประเมินนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านที่ 5 ความดีเด่นของสถานศึกษา พิจารณาจากโครงการ/กิจกรรมดีเด่นของสถานศึกษา
โรงเรียนในฝัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.12-13) กล่าวว่า โครงการโรงเรียน ในฝันเป็นโครงการที่สนับสนุนการพัฒนาทั้งระบบโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อน นโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

แนวคิดของโครงการโรงเรียนในฝัน

1. การกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนไทยให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำ
2. จัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานโดยการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
3. พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและจำนวนเพียงพอ เป็นระบบเครือข่ายและเอื้อต่อ การเรียนรู้ร่วมกัน
4. พัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทยให้เติบโตเป็นคนดี มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของชาติ
5. บริหารจัดการทั้งระบบโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีจำนวนผู้บริหาร ครูและบุคลากร มีอาชีพอย่างเพียงพอ
6. เสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ ชุมชนในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกื้อกูลกันและกัน

7. การวัดประเมินผล เน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาภายในโรงเรียนและรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนในฝัน

1. เพื่อกระจายโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐานให้ทั่วถึงทุกอำเภอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนในชนบทมีโอกาสเข้ารับการศึกษามีคุณภาพอันเป็นพื้นฐานให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต คิดให้เท่าทันโลกอนาคตที่จะเกิดขึ้น ทำให้เด็กเติบโตด้วยความเชื่อมั่นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เติบโตด้วยความพร้อมอย่างสากล ให้เป็นพลังสำคัญในการปรับเปลี่ยนและขับเคลื่อนอนาคตของชาติให้พัฒนาอย่างยั่งยืนและมีศักดิ์ศรี

ลักษณะโรงเรียนในฝัน

1. จัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แข่งขันได้ในระดับสากล นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานชาติ สามารถพัฒนาสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียน และมีความเป็นประชาธิปไตย

2. เป็นตัวอย่างการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับอำเภอที่มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำ เป็นที่ยอมรับศรัทธาของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนที่เน้นการมีส่วนร่วม

3. มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ บริหารคุณภาพทั้งระบบ มีความคล่องตัว รวดเร็ว ทันสมัย มีผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและมีจำนวนเพียงพอ

4. มีความเข้มแข็งทางวิชาการ สามารถเป็นต้นแบบ เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือพัฒนาชุมชน และเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชนเข้มแข็ง

5. มีเครือข่ายการสนับสนุน มีกระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นแหล่งทดลอง สานิต และฝึกอบรมครูของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

6. มีสื่อและเทคโนโลยีทันสมัยเพียงพอ เป็นระบบเครือข่ายและเอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน

7. เป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่นนำนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัยไปพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐานและเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การดำเนินโครงการโรงเรียนในฝันได้กำหนดภาพความสำเร็จในการดำเนินโครงการโรงเรียนในฝัน ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านและการค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ การสร้างงาน การสร้างอาชีพ สามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ และสืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง

2. ครูมีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับนักเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ ใส่ใจ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ
3. ผู้บริหารเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาการ หลักสูตร นวัตกรรม และกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
4. โรงเรียนเป็นโรงเรียนขั้นดี มีคุณภาพ มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่น เป็นต้นแบบของการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง ซึ่งเกิดจากการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาสังคม
5. ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ เชื่อถือ มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน

พอสรุปได้ว่า ความเป็นเลิศของการบริหารงานวิชาการ คือ ผลสำเร็จหรือความสามารถในการดำเนินงานวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ โดยมีเครื่องบ่งชี้ คือ คุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้และคุณภาพของครูผู้สอน คุณภาพการบริหารจัดการของผู้บริหาร ความพึงพอใจ และการมีส่วนร่วมผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงคุณภาพหรือความดีเด่นของสถานศึกษาเอง

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างตัวแปรของความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถจัดแบ่งออกเป็นด้านหลัก ๆ ได้ 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร ด้านการจัดการศึกษาของครู ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านผลงานของสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.7-68) ได้กล่าวถึงมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักร่างกายสูงและมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดให้โทษสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์

ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนชิมชั้บจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรีหรือนาฏศิลป์ กีฬาหรือนันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูทักท้วงต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนักรู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด รวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการทำงาน ดำเนินงานตามแผนอย่างรอบคอบ เอาใจใส่ มานะ พากเพียร มีการตรวจสอบ ทบทวนการทำงานเป็นระยะ ๆ งานที่ดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดจนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถบอกแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

สรุปได้ว่า ความเป็นเลิศด้านคุณภาพผู้เรียน คือ การที่ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตร มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้และทักษะที่จำเป็น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554, น.20) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้บริหารควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ยึดหลักให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
2. มุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มคุณภาพและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ศิริพร อินนระา และคณะ (2558, น.32) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการบริหารงานในโรงเรียนขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่จะทำให้เกิดคณะครู บุคลากรในโรงเรียนเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิบัติงานราชการตามที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนและพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

ชัยยนต์ เพาพาน (2559, น.301) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จะนำแนวคิดและความรู้ใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในด้านพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร รวมทั้งนำบุคลากรในสถานศึกษาให้ตระหนักและเห็นความสำคัญทั้งงานวิชาการ งานวิจัย ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป ความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร คือ การที่ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีหลักสูตรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีตัวชี้วัดคุณภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และมุ่งส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านการจัดการศึกษาของครู

ธีระ รุญเจริญ (2549, น.54-57 อ้างถึงใน เค้ก อ่อนพุ่ม, 2562, น.34) ได้กล่าวถึงตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการด้านความพึงพอใจของครูไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการทำงาน คือ สภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน
2. ผู้ร่วมงาน คือ มีความพอใจในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน
3. ผู้บังคับบัญชา คือ
 - 3.1 มีความพอใจในตัวผู้บังคับบัญชาขั้นต้น
 - 3.2 มีโอกาสแสดงความสามารถให้ผู้บังคับบัญชาได้เห็น
 - 3.3 มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา
4. เงินเดือน คือ มีความพอใจในการเลื่อนระดับขั้นเงินเดือน
5. ลักษณะงาน คือ
 - 5.1 มีอิสระในการเลือกวิธีทำงาน
 - 5.2 งานที่ได้รับมอบหมายให้ความรับผิดชอบมีความเหมาะสม
 - 5.3 มีความพอใจในรูปแบบในการบริหารโรงเรียน
 - 5.4 มีความพอใจในความมั่นคงในการทำงาน
6. ปัจจัยภายใน คือ
 - 6.1 การยอมรับความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา
 - 6.2 การได้รับความชื่นชมยินดีในผลงานที่ดี
 - 6.3 มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน
 - 6.4 มีความพอใจกับภาระงานที่ปฏิบัติ
 - 6.5 มีความพอใจกับความรับผิดชอบในหน้าที่หลายอย่าง
7. ปัจจัยในงานโดยทั่วไป คือ มีความพอใจในงานที่ทำโดยรวม

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552, น.121) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนในด้านครูและบุคลากรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1. ลักษณะชีวสังคมของครู (เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์)
2. คุณภาพการสอนของครู (ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน)
3. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
4. การเสริมสร้างพลังอำนาจของครู

รจนาภา วงศ์ภาพสินธุ์ (2560, น.24) กล่าวไว้ว่า ความเป็นเลิศขององค์การสังเกตได้จาก ระดับความสำเร็จตามเป้าหมาย และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกองค์กร รวมถึงความพึงพอใจในการทำงานของครูในโรงเรียน

กล่าวได้ว่า ความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษาของครู คือ การที่ครูมีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีสื่อและนวัตกรรม รวมถึงความพึงพอใจในการทำงาน

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ธีระ รุญเจริญ (2549, น.54-57 อ้างถึงใน เค้ก อ่อนพุ่ม, 2562, น.35) กล่าวถึงตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

1. ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและครู คือ
 - 1.1 ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
 - 1.2 ชุมชนมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีจำนวนมากขึ้น
2. ชุมชนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คือ ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เช่น ร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนและแก้ไขปัญหาของโรงเรียน
3. ร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
4. สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา คือ
 - 4.1 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา
 - 4.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.3 ผู้ปกครองและชุมชนร่วมในการระดมทรัพยากร เงินทุน บริจาคเงินและอุปกรณ์วัสดุ ครุภัณฑ์ให้แก่โรงเรียน
 - 4.4 ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือในการสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน
 - 4.5 ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น.32-33) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องให้ประชาชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงและเสริมสร้างการปฏิบัติงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เพราะการประสานความร่วมมือซึ่งกันและกันจะทำให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นที่ยอมรับกันว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน เป็นอย่างดี ดังนั้นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ ซึ่งปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมการประสานความ

ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การมีส่วนร่วม
 นั่นเอง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเห็นความสำคัญและสนองนโยบายของรัฐในเรื่องนี้ ผู้บริหารต้องมี
 มนุษยสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ให้แน่นแฟ้น เพื่อเป็นการ
 ประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการกับสถาบันอื่น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน
 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณ
 ใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ
 และต่างประเทศ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความเป็นเลิศด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การที่ชุมชนเห็น
 ความสำคัญและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ
 สถานศึกษา มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของสถานศึกษาและมีเครือข่ายที่เข้มแข็ง

ด้านผลงานของสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2549, น.54-57 อ้างถึงใน เค้ก อ่อนพุ่ม, 2562, น.33-34) กล่าวถึงตัวบ่งชี้
 ของการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยสรุปดังนี้

1. โรงเรียนมีชื่อเสียงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากขึ้น
2. งานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมต่าง ๆ ได้รับการยกย่อง ชมเชย เช่น รางวัล
 กิจกรรมดีเด่น

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, น.527) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ
 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของ
 ครูผู้สอน โดยเน้นให้ครูจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.4-13)
 ได้กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ตอนหนึ่งว่า สถานศึกษาต้องมีการจัดหลักสูตร
 กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน และมีการจัดสภาพแวดล้อม
 และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีการสร้าง ส่งเสริม
 สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ความเป็นเลิศด้านผลงานของสถานศึกษา คือ การที่โรงเรียนมีหลักสูตร
 มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ และสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
 ได้รับรางวัล มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป และได้รับการยกย่อง ชื่นชม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ตัวแปรที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักการศึกษาหลายท่านได้ทำการวิจัยและเสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการไว้ดังต่อไปนี้

ปวีณา เหล่าลาด (2557, น.48) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ซึ่งมี 6 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

ภาณุศักร หงษ์ทอง (2558, น.53) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

สุชาติ ถาวรชาติ (2559, น.82) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ซึ่งมี 6 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

กิตติพงษ์ อินสุชิน (2560, น.57) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านบรรยากาศ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านหลักสูตร

ดาราวรรณ กลิ่นเขตร์การณ (2561, น.62) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปวีณา คำชมภู (2561, น.38) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู และปัจจัยผู้เรียน

อาทิวุฒิยา โชคตีวฒินา (2561, น.38) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของสถานศึกษา

ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562, น.85) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปรารธนา แสงคำ (2562, น.117) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

ศศิณัฐฐ์ ฐิติธันต์ (2562, น.40) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสาธิตสาสนวิเทศชลบุรี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านทรัพยากร

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ปรีณา เทลาลาด, 2557	กาญจนากร พงษ์ทอง, 2558	สุชานาถ อารชชาติ, 2559	กิตติพงษ์ อินสุจิน, 2560	ดารารวรรณ กลั่นเขตรัตน์, 2561	ปวีณา คำขมภู, 2561	อาทิวุฒิยา โชคตีวฒินา, 2561	ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ, 2562	ปรารธนา แสงคำ, 2562	ศศิณัฐฐ์ ฐิติธันต์, 2562	ความถี่
ผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
ครูผู้สอน/ครู	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
ผู้ปกครองและชุมชน	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓	7
อาคารสถานที่	✓		✓		✓			✓			4
งบประมาณ	✓		✓		✓			✓			4
สภาพแวดล้อม/สภาพทั่วไป		✓					✓				2
เทคโนโลยี/สื่อและเทคโนโลยี	✓		✓		✓			✓			4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศ ในการบริหารงานวิชาการ	ปวีณา เหล่าลาด, 2557	ภาณุศักดิ์ หงษ์ทอง, 2558	สุชาดา ถาวรชาติ, 2559	กิตติพงษ์ อินสุบิน, 2560	ดารารวรรณ กลั่นเขตรังการณ, 2561	ปวีณา คำขมภู, 2561	อาทิญา โชคดีวัฒนา, 2561	ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ, 2562	ปรารถนา แสงคำ, 2562	ศศิณัฐวิจิตรรัตน์, 2562	ความ มี ๕
นักเรียน/ผู้เรียน			✓			✓					2
บรรยากาศ			✓								1
ทรัพยากร			✓							✓	2
หลักสูตร			✓								1

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการที่นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 5 คนขึ้นไป มีจำนวน 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการข้างต้น และผลการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ มีจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นปัจจัยเพิ่มเติมซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ ดังมีรายละเอียดแต่ละปัจจัยดังนี้

ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ธีระ รุญเจริญ (2557, น.34-36) ได้เสนอลักษณะนักบริหารการศึกษามีอาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและการจัดการการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

1. มีพื้นฐานเดิมเป็นทุน หมายถึง มีความเป็นผู้นำตามธรรมชาติเดิมเป็นทุน คือ
 - 1.1 ความถนัดในการเป็นผู้นำ
 - 1.2 ลักษณะนิสัยในการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น เช่น เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ชอบการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น
2. มีการศึกษา หมายถึง ความสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางด้านการบริหาร การศึกษาขึ้นไป โดยครอบคลุมเนื้อหาสาระดังนี้
 - 2.1 การบริหารและการจัดการศึกษา
 - 2.2 จิตวิทยาการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 - 2.3 พื้นฐานการศึกษาค้นคว้า วิจัย
 - 2.4 บริบททางการบริหารการศึกษา เช่น ระเบียบกฎหมาย สังคมวิทยา ปรัชญา เศรษฐกิจ การปกครอง เป็นต้น
3. มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ หมายถึง ลักษณะภายนอกและภายใน ประกอบด้วย
 - 3.1 มีน้ำเสียงการพูดน่าฟัง เข้าใจง่าย
 - 3.2 มีอารมณ์มั่นคง
 - 3.3 มีความเข้มแข็งแต่ถ่อมตัว
 - 3.4 มีกิจกรรมยามว่างเป็นที่ยอมรับของสังคม
 - 3.5 การแต่งกายสอดคล้องกับกาลเทศะ
4. มีคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย
 - 4.1 มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง
 - 4.2 ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง นั่นคือ มีความโปร่งใสและยุติธรรม
 - 4.3 ซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน
 - 4.4 อุดหนุน อดกลั่น
 - 4.5 รับผิดชอบและชอบ
 - 4.6 เสียสละ
 - 4.7 เป็นคนดีของสังคม
5. มีความสามารถและความชำนาญ หมายถึง การนำหลักวิชาความรู้มาใช้ประกอบการ ดำเนินการ ดังนี้
 - 5.1 บริหารและจัดการศึกษาตามหลักวิชาการและการปฏิบัติ
 - 5.2 นำองค์กรไปสู่เป้าหมาย โดยยึดองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วม
 - 5.3 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม
 - 5.4 ประสานงานเพื่อผลงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม บุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดี และมนุษยสัมพันธ์ดี

ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยนต์ ชุ่มจิต (2550, น.78) กล่าวว่า iva ครูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ครูจึงควรปฏิบัติหน้าที่ครูให้สมบูรณ์ และควรสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งวิธีการที่ครูกระทำต่อนักเรียนมีหลากหลาย เช่น สอนศิษย์ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการต่าง ๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถ สอนศิษย์ด้วยบรรยากาศการเรียนการสอนที่สนุกสนานแต่ได้สาระ อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ให้อยู่ในระเบียบวินัยหรือกรอบคุณธรรม ดูแลทุกข์สุขของศิษย์ และพยายามหาทางช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาหารือ ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์

มนูญ พันธุ์หล่อ (2553, น.8) ได้กล่าวว่า ครูต้องเป็นผู้มีความรู้ มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มุ่งมั่นในการสอน มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.114-115) ได้กล่าวเกี่ยวกับการบริหารงานด้านครูไว้ดังนี้

1. การบริหารงานด้านครูถือเป็นการบริหารด้านทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เหมาะสมกับงาน โดยเฉพาะด้านการสอนและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเรียนการสอน การจัดครูให้เหมาะสมกับงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ

2. ในด้านกระบวนการบริหารครูมีกระบวนการหลัก คือ การกำหนดความต้องการด้านอัตรากำลัง การตอบสนองความต้องการด้านครู และการพัฒนาครูอาจารย์

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการบริหารก็คือ การได้มาซึ่งครูที่มีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบงานสอนได้และสามารถปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินไปด้วยดี ให้เกิดผลในด้านคุณภาพของการจัดการศึกษา

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.31-38) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตนด้านครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการ ทั้งเจตคติ ค่านิยม ความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น มีประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้

1.2.1 กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ริเริ่มเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.2.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

1.2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้

1.2.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

1.2.5 มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง

1.2.6 ประเมินผลการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา

1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.1 จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

1.3.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน

1.3.4 ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขและพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

1.3.5 ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนในการจัดการเรียนรู้

1.3.6 พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน

1.4 การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้

1.4.1 ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

1.4.2 สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.4.3 ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.5.1 ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน

1.5.2 สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.5.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

1.5.4 นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

2.1 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

2.1.1 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2.1.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน

กิจกรรม

2.1.3 จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน คือ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงานการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน

2.3.1 สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน

2.3.2 จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจใน

ความเป็นไทย

2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4.1 ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนรายบุคคล

2.4.2 นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับ พฤติกรรมเป็นรายบุคคล

2.4.3 จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่ นักเรียน อย่างทั่วถึง

2.4.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่พึงงาม

2.4.5 ดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึงทันการณ์

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

3.1 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

3.1.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.1.2 ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน

3.1.3 ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอ

3.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา

3.2.1 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน

3.2.2 นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

3.3 กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา

3.3.1 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน

3.3.2 แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน

เรียน

3.3.3 ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง

และพัฒนา

4. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ห้วงค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

4.1 การวิเคราะห์

4.1.1 สํารวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.1.2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา ระบุสภาพปัจจุบัน

4.1.3 มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

4.2 การสังเคราะห์

4.2.1 รวบรวม จำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้

4.2.2 มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน

4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4.3.1 จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้

4.3.2 ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ

4.3.3 มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

5. ภาวะผู้นำของครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู

5.1.1 พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม

5.1.2 เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น

5.1.3 กระตุน่จูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์

5.2.1 มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่นโดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ

5.2.2 มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน

5.2.3 สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง

5.3.1 ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น

5.3.2 ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม

5.3.3 กระตุน่ผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียนสถานศึกษา และวิชาชีพ

5.3.4 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

5.4 การปฏิบัติงานอย่างไต่ตรง

5.4.1 พิจารณาไต่ตรงความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียนและการจัดการเรียนรู้

5.4.2 สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไต่ตรงของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ

5.4.3 ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา

5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

5.5.1 กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเอง ตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้

5.5.2 ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

5.5.3 ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง

5.5.4 ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

5.5.5 ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

6. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.1.1 กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือกับชุมชน

6.1.2 ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

6.1.3 ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

6.1.4 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้ คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ปารณีย์ เพชรสีม่าง (2561, น.7) สรุปเกี่ยวกับครูผู้สอนไว้ว่า ครูผู้สอนต้องได้สอนตรงตามวิชาเอก จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้สื่อเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน โดยใช้การทำวิจัยในชั้นเรียน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

กล่าวโดยสรุป ครูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ซึ่งจะต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีความมุ่งมั่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ สอนตรงตามวิชาเอก จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีการวัดประเมินผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดี มนุษย์สัมพันธ์ดี และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.108-110) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นการดำเนินงานของบุคคลในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูอาจารย์ ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น หากมีการดำเนินการอย่างจริงจังและจริงใจ จะช่วยแก้ปัญหาการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสามารถดำเนินการได้หลากหลาย ดังนี้

1. การสอนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในครอบครัวและชุมชน เช่น การละเว้นจากยาเสพติด การลดละเลิกอบายมุข การลดละเลิกใช้ยาฆ่าแมลง การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า การปลูกผักปลอดสารพิษ การปลูกป่ารักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เนื้อหาวิชาเหล่านี้เมื่อผู้เรียนเรียนในสถานศึกษาแล้ว ผู้สอนจะย้าให้ผู้เรียนนำไปใช้ในครอบครัวและชุมชน และติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองให้อบรมดูแลว่า ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้หรือไม่ อย่างไร

2. สถานศึกษาขอความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งจะขอความร่วมมือจากชุมชนในด้านต่าง ๆ ได้คือ

2.1 ขอความร่วมมือในด้านการเป็นวิทยากร หรือเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ เช่น ศิลปินพื้นบ้าน ช่างทอผ้า ช่างจักสาน ช่างแกะสลัก ช่างปั้น และช่างตัดผม เป็นต้น ซึ่งถือเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ที่ดียิ่ง

2.2 ขอความร่วมมือในด้านทุนทรัพย์ วัสดุ ครุภัณฑ์จากชุมชน เช่น ขอบริจาคเงินจากธนาคาร บริษัทห้างร้านในชุมชนเพื่อนำมาใช้จ่ายในสถานศึกษา หรือเป็นเงินทุนสำหรับผู้เรียนที่ยากจน ขอบริจาคหนังสือ เครื่องเขียนจากสำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ ร้านจำหน่ายเครื่องเขียนแบบเรียน

ขอบริจาคข้าวสาร ผัก ผลไม้ ไข่ไก่ จากประชาชนในชุมชนเพื่อนำมาทำอาหารกลางวันแก่ผู้เรียน
ในสถานศึกษา เป็นต้น

3. สถานศึกษาให้ความช่วยเหลือหรือบริการชุมชน ซึ่งดำเนินการได้หลากหลาย เช่น

3.1 จัดให้มีการสอนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพให้กับประชาชนในชุมชน เช่น การตอน ตัดตา ต่อกิ่งต้นไม้ การเกษตรผสมผสาน การเลี้ยงปลาในนาข้าว การเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหารหรือทำขนม การใช้คอมพิวเตอร์ การแก้และซ่อมเครื่องยนต์ เป็นต้น

3.2 ให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ประชาชนในชุมชน เช่น ความรู้เกี่ยวกับอาหาร ยารักษาโรค โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ การรักษาโรคแบบธรรมชาติบำบัด อันตรายจากยาฆ่าแมลงในผักผลไม้ การเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรกรรมทางเลือก เป็นต้น

3.3 จัดบริการข้าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน เช่น สถานศึกษา ทำหอกกระจายข้าว แล้วถ่ายทอดเสียงจากรายการวิทยุที่เป็นความรู้เพื่อประชาชนจะได้นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ หรืออ่านข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย เป็นต้น

3.4 การเป็นผู้นำและให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน สถานศึกษาจะดำเนินการได้โดยจัดโครงการพัฒนาชุมชน โดยชุมชนสนับสนุนด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ เช่น ขุดลอก คูคลองที่ตื้นเขิน ขุดคุ้ยระบายน้ำ ซ่อมหรือสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน ทำความสะอาดวัดและตลาด เป็นต้น

4. บริการเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ของสถานศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน เช่น ให้ประชาชนในชุมชนใช้หอประชุม ใช้ห้องสมุด ใช้ห้องพยาบาล ใช้โรงอาหาร และใช้สนามกีฬา เป็นต้น

5. การออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองและผู้เรียนตามบ้าน เช่น เมื่อผู้เรียนเจ็บป่วยหรือผู้สอนไปแนะนำผู้เรียนทำแปลงเกษตรที่บ้าน รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เช่น ร่วมงานทอดกฐินที่วัด ร่วมงานมงคลในชุมชน เป็นต้น

6. การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา เช่น จัดให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา อาจทำในรูปของจดหมายข่าวหรือวารสาร จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้มาติดต่อสอบถาม หรือให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อสถานศึกษา

7. การเชิญผู้ปกครองและประชาชนในชุมชนมาประชุม เช่น ในวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ วันเปิดเรียนในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา เป็นต้น

8. การรายงานผลการเรียนและอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองทราบ เช่น การรายงานเป็นประจำวัน หรือการทำสมุดพกประจำตัวนักเรียน ซึ่งจะมีทั้งผลการเรียน ความประพฤติ สุขภาพ และอื่น ๆ

9. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ แบ่งออกได้เป็น 4 ข้อย่อย ดังนี้

9.1 ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ นักวิชาการ ครูอาจารย์จากสถานศึกษาอื่น ศิลปินพื้นบ้าน ผู้อาวุโส ผู้เป็นปราชญ์บุคคลในหมู่บ้าน ผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งนำมาใช้ในลักษณะขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะ หรือเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

9.2 ทรัพยากรวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ โสตทัศนอุปกรณ์ สถานศึกษาอื่น นำมาใช้ในลักษณะของการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การร่วมมือทางวิชาการ เป็นต้น

9.3 ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ ภูเขา ทะเล ปะการัง หิน แร่ธาตุ สัตว์ป่า สมุนไพร ซึ่งจะนำมาใช้ในลักษณะเป็นสื่อการเรียนการสอน การไปทัศนศึกษา การช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เป็นต้น

9.4 ทรัพยากรสังคม ได้แก่ วันสำคัญ ศิลปะพื้นบ้าน วัฒนธรรมพื้นบ้าน โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาใช้ได้ ในลักษณะให้ครูอาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมโดยตรง จัดนิทรรศการ การศึกษาหาข้อมูลเพื่อจะได้ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เป็นต้น

10. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ความใกล้ชิดและเป็นกันเองของบุคลากรกับชุมชน ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนอย่างแนบแน่น ซึ่งมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้

10.1 งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูทุกคนจะต้องมีเด็กที่ต้องดูแล ด้วยการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหา ความพึงพอใจและความต้องการของชุมชน ต่อโรงเรียน และโรงเรียนต่อชุมชน จึงเป็นส่วนหนึ่งให้ผู้ปกครอง นักเรียน และครูได้มีส่วนปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

10.2 การต้อนรับผู้ปกครองที่เข้ามาสู่สถานศึกษาด้วยไมตรีจิตที่ดี ทักทาย พูดคุย แนะนำข้อมูลด้วยความเป็นกันเอง

10.3 การมีโอกาสดังกล่าวที่ปะสังสรรค์กับชุมชนนอกสถานศึกษา

มโนญ พันธุ์หล่อ (2553, น.36) สรุปไว้ว่า ผู้ปกครองและชุมชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายบางส่วน และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ร่วมการเลือกสรร และร่วมดำเนินการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้ดังนี้

มาตรา 8 ข้อ 2 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 58 ข้อ 2 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการ การศึกษา โดยให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

จากข้างต้นสรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นการดำเนินงานของบุคคล ในสถานศึกษา โดยการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการเข้าร่วม ประชุม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการติดตามนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และรับภาระค่าใช้จ่ายบางส่วน การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ตลอดจนการสร้างเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา

ปัจจัยด้านงบประมาณ

ภารดี อนันต์นาวิ (2553, น.286-297) กล่าวว่า การบริหารงานงบประมาณมีความเป็น อิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงให้บริการ สถานศึกษา สามารถจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยขอขยายการดำเนินงานของ สถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้จ่ายเงินและผลดำเนินงาน ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี การบริหารพัสดุและทรัพย์สินของสถานศึกษา และการจัดหา พักสด

สมาน อัครภูมิ (2553, น.322-323) กล่าวไว้ว่า การบริหารงบประมาณ คือ งานเกี่ยวกับ เอกสารทางการเงินที่แสดงถึงรายรับ รายจ่าย และแผนการที่ได้มาและใช้จ่ายเงินขององค์กรใน การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนการจัดสรรงบประมาณจะเป็นไปในรูปแบบใด และ การใช้จ่ายงบประมาณ การควบคุมงบประมาณ และการประเมินผลการใช้งบประมาณจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง งบประมาณเป็นเอกสารที่มีลักษณะทั้งเป็นงานบริหาร และกฎหมาย ซึ่งงบประมาณที่เสนอไปได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ งบประมาณดังกล่าวก็จะมีลักษณะ เป็นกฎหมายหรือแผนแม่บทในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงาน งบประมาณไว้ดังนี้

มาตรา 58 ข้อ 1 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และ ทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กร

เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา โดยให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษ แนวการจัดการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

ศิราณี มะแอ (2554, น.39) กล่าวว่า การบริหารการเงินของโรงเรียน คือ การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินงบประมาณเพื่อนำมาใช้จ่ายในการศึกษาของโรงเรียน การจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่าย ตลอดจนการควบคุมการดำเนินงานด้านการเงินให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม ขอบข่ายในการบริหารงานการเงินของโรงเรียนควรจะประกอบไปด้วย

1. การวางแผนการเงินของโรงเรียน มีการคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และดำเนินการเกี่ยวกับการเงินของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการให้ได้มาหรือการจ่ายไป

2. การจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินของโรงเรียนโดยส่วนรวม เช่น ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น

3. การควบคุมการดำเนินงานทางด้านการเงิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย ระบบบัญชีและวิธีการต่าง ๆ ในการตรวจสอบงบประมาณและทรัพย์สินของโรงเรียน

4. การจัดการเกี่ยวกับรายรับและจ่ายเงินของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการทางเศรษฐศาสตร์ หลักการทางการบริหาร รวมทั้งหลักการคลังทั่วไป การบริหารงานการเงินมีความสำคัญต่อผู้บริหาร ผู้บริหารจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเงินของหน่วยงานของตนและหน่วยงานที่ต้องเกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากผลของการปฏิบัติงานจะกระทบกระเทือนทั้งต่อหน่วยงานและประเทศชาติ และหน่วยงานจะพัฒนาได้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น.39-41) ได้กล่าวว่า เงิน หรือ งบประมาณ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการทำงานและมีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากการบริหารงานงบประมาณเป็นภารกิจที่สำคัญในการสนับสนุนกิจการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับงบประมาณและสินทรัพย์ รวมถึงการจัดหารายได้จากบริการเพื่อสนับสนุนให้การบริหารจัดการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปตามแผนงานและแผนปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

สรุปว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณ ตั้งแต่การวางแผน จัดทำแผนปฏิบัติการปฏิบัติงานงบประมาณ การใช้จ่าย การจัดสรรงบประมาณ การจัดหา การควบคุม การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ดังนี้

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำราหนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นิตยา แสนสุข (2556, น.7) ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง ความพอเพียง ความเหมาะสม วิธีการใช้ ได้ใช้ ใช้เป็น มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, น.86) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาในงานต่าง ๆ และพัฒนาให้บุคลากรสามารถนำหรือพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การจัดหา ผลิต พัฒนา และบำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี

บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

สภาพทั่วไปของโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น.1-6) มีภารกิจหลักที่สำคัญคือ การจัดการและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนอย่างมีคุณภาพ และพบว่าในปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 29,871 แห่ง และเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา จำนวน 15,158 แห่ง ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาด้านบุคลากร พบว่า ขาดแคลนครู จำนวนครูไม่ครบชั้น ครูไม่ครบตามรายวิชาเอก ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาเต็มความสามารถ เพราะครูมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลทำให้ประสิทธิภาพและคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2. ปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งสาเหตุมาจากได้รับงบประมาณน้อย สื่อ เทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่มีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ สภาพบริบทของการคมนาคมที่ผ่านมานับว่าไม่ค่อยสะดวกมากนัก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประชากรที่อาศัยอยู่ แต่ปัจจุบันความจำเป็นดังกล่าวได้ลดลงเนื่องจากการคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับประชากรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ลักษณะพิเศษ อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ อยู่บนภูเขาสูงบนเกาะ นักเรียนมีปัญหาในการเดินทาง นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ย้ายติดตามผู้ปกครองไปรับจ้างทำงานต่างถิ่น และอัตราการเกิดของประชากรที่ลดลง ทำให้มีจำนวนนักเรียนน้อยในแต่ละชั้น ส่งผลให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

4. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน

การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น.7-8) ได้กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการการดำเนินงาน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนรูปแบบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่อย่างจริงจัง ยึดหลักการกระจายอำนาจ การพิจารณาและการตัดสินใจอยู่ในระดับพื้นที่เป็นสำคัญ โดยดำเนินการตามความพร้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ดังนี้

1. กำหนดรูปแบบบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นการบริหารโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน และมีแนวโน้มว่า จำนวนนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กนี้จะลดจำนวนลงไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้การกระจายทรัพยากรอันจำกัดภายใต้เงื่อนไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศให้กับโรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างทั่วถึงย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นจึงได้กำหนดรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีความเหมาะสมในการรวมโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากอัตราการเกิดลดลง หรืออัตราการเคลื่อนย้ายของประชาชนวัยเจริญพันธุ์จากชนบทสู่ชุมชนเมือง หรือมีเด็กวัยเรียนแต่ผู้ปกครองในท้องถิ่นนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนอื่น ๆ

1.2 โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่สามารถรวมโรงเรียนได้คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่มีหน่วยงานอื่นจัดบริการการศึกษาในพื้นที่ หรือเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

2. การส่งเสริมการเรียนรวม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมให้โรงเรียนขนาดเล็กจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม โดยมีรูปแบบดังนี้ เรียนรวมทุกชั้นและเรียนรวมบางชั้น ซึ่งได้มีการสนับสนุนค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียน ดังนี้

2.1 จัดสรรให้กับนักเรียนทุกคนที่เดินทางมาเรียนรวมกับโรงเรียนหลัก

2.2 นักเรียนที่เข้าใหม่ในปีการศึกษาต่อ ๆ มาที่มีอายุเข้าเกณฑ์ระดับปฐมวัยและเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และมีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตบริการของโรงเรียนมารวมให้ได้รับค่าพาหนะจนจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนหลัก (การศึกษาภาคบังคับ)

2.3 กรณีนักเรียนมาเรียนรวมบางชั้น ตามแผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดสรรให้ตามที่เสนอขอ แต่ไม่เกิน 2 ปีการศึกษา

2.4 จัดสรรงบประมาณค่าพาหนะรับ-ส่งนักเรียนตามระยะทางจากโรงเรียนมารวมถึงโรงเรียนหลัก โดยระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร คนละ 10 บาทต่อวัน ระยะทางมากกว่า 3-10 กิโลเมตร คนละ 15 บาทต่อวัน และระยะทางมากกว่า 10 กิโลเมตรขึ้นไป คนละ 20 บาทต่อวัน

2.5 จัดสรรค่าบริหารจัดการรถรับ-ส่งนักเรียน เป็นรถปิคอัพ/รถบริจาคและรถตู้โดยสารขนาด 12 ที่นั่ง คันละ 150,000 บาท เพื่อเคลื่อนย้ายนักเรียนไปเรียนรวม

3. สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สนับสนุนงบประมาณ สำหรับการจัดการเรียนการสอนคละชั้น การจัดสรรสื่อการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการทำงานของครูและการจัดสรร DLTV DLIT สื่อ 60 พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีฯ ให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

4. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันกับภาคส่วนต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประสานกับหน่วยงานสังกัดอื่นเพื่อประชาสัมพันธ์ให้มาใช้ประโยชน์โรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่มีนักเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชน เช่น กศน. พม. อปท. ฯลฯ

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้พัฒนาฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและครบถ้วนรอบด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินการ การบริหารจัดการ การแก้ปัญหา และการจัดทรัพยากรสนับสนุนที่เหมาะสมครอบคลุมและเพียงพอ

บริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 เป็นต้นไป ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์กำหนดให้มี 2 เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคอุดรดิตถ์ เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 91/7 ถนนพาดวารี หมู่ 3 ตำบลป่าเช่า อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ รหัสไปรษณีย์ 53000 มีเขตพื้นที่บริการ 5 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ อำเภอดรอน อำเภอพิชัย อำเภอลับแล และอำเภอทองแสนขัน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคอุดรดิตถ์ เขต 2 ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลแสนตอ อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ รหัสไปรษณีย์ 53110 มีเขตพื้นที่บริการ 4 อำเภอ คือ อำเภอท่าปลา อำเภอน้ำปาด อำเภอฟากท่า และอำเภอบ้านโคก

จังหวัดอุดรดิตถ์มีสภาพภูมิทัศน์ที่มีท้งภูเขาสูง ทั้งที่ราบ และมีพรมแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กกระจายตามหมู่บ้านจำนวนมาก และนักเรียนมีจำนวนลดลง ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น จากสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกัน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียนและด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัญหาด้านการบริหารจัดการ จำนวนการเกิดของประชากรลดลง การเคลื่อนย้ายประชากร การคมนาคมสะดวก ทำให้มีนักเรียนลดลง โรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น มีอัตราส่วนครูต่อนักเรียนลดลง นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักเรียน 1 คน สูงกว่า

โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กอีกจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษ เช่น พื้นที่ห่างไกลความเจริญ พื้นที่บนภูเขาสูง บนเกาะ ชายขอบของประเทศ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนในโรงเรียนลักษณะดังกล่าวมีปัญหาในการเดินทางไปเรียน ทั้งโรงเรียนยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนซึ่งมีบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษายังไม่ได้มาตรฐาน

2. ปัญหาด้านการเรียนการสอน ในด้านจัดการเรียนการสอนนั้น พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีครูไม่ครบชั้น ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้น และนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำนวนจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. ปัญหาด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนในการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ผ่านมาได้ใช้เกณฑ์จำนวนนักเรียนในการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้นจึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับจัดสรรงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ ประกอบกับสภาพอาคารเก่าชำรุดทรุดโทรม เนื่องจากก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ยังมีไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารถระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง ชุมชนได้มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนดังกล่าวมีความยากจน สำหรับตัวป้อนด้านนักเรียนนั้น พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน

4. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ผ่านมานั้น ถึงแม้ว่าจะมีตัวแทนของชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก็ตาม แต่บทบาทของคณะกรรมการดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และหากกล่าวถึงการประสานงานกับหน่วยงาน องค์กรอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยแล้ว เกือบจะกล่าวได้ว่ามีน้อยมากหรือไม่มีเลย ในบางพื้นที่ ชุมชน ผู้ปกครอง มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนและการเรียนของบุตรหลานได้เท่าที่ควร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ดวงเพ็ญ ทுகิต (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านการเงิน และด้านชุมชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปวีณา เหล่าลาด (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านครูผู้สอน และด้านงบประมาณ

2. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และชุมชน และปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .741 หรือปัจจัยดังกล่าวมีความสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้ร้อยละ 73.70

3. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านอาคารสถานที่ควรมีการเสนอแนะแนวทางพัฒนา ดังนี้

- 3.1 ด้านกำหนดแนวทางวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่
- 3.2 ด้านบำรุงดูแลและพัฒนาอาคารสถานที่
- 3.3 ด้านติดตาม ตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่
- 3.4 ด้านสรุป ประเมินผล และรายงานการใช้อาคารสถานที่

ภาณุศักร หงษ์ทอง (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ปัจจัยเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

2. ความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหาร และด้านการพัฒนาบุคลากร

3. ปัจจัยทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เรียงตามลำดับ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

สุชาติดา ถาวรชาติ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านอาคารสถานที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .71

กิตติพงษ์ อินสุชิน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีคะแนนสูงสุดคือ ด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านครู และด้านที่มีระดับต่ำสุดคือ ด้านนักเรียน

2. ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน มีคะแนนสูงสุดคือ

ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ บริหารงานบุคคล และระดับต่ำสุดคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป

3. การพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านหลักสูตร สามารถร่วมพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนได้ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .866 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 75.10

ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .91 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กได้ร้อยละ 82

ปวีณา คำชมภู (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน ที่สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 47.80 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.38738

7. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านผู้เรียน

อาทิวรรักษ์ โขคดีวัฒนา (2561) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราดได้ร้อยละ 65.6 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้ คือ การปฏิบัติงาน

ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .72 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 52

ปรารธนา แสงคำ (2562) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตากสิน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตากสิน โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิณัฐ ฐิตินันต์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรี ผลการวิจัยพบดังนี้

1. สภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรี พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านกระบวนการด้านครูผู้สอน ด้านชุมชน ด้านทรัพยากร และด้านผู้บริหาร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารงานหลายปัจจัย ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการมีความเป็นเลิศหรือประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน จากโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี จำนวน 143 แห่ง

ระยะที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 4 คน และครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดสิงห์ศรีสว่าง โรงเรียนวัดทุ่งเศรษฐี โรงเรียนบ้านวังแดง และโรงเรียนบ้านท้ายน้ำ โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดอุดรธานี
2. เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารงานวิชาการในเชิงประจักษ์ โดยได้รับโล่รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณด้านการบริหารงานวิชาการ
3. เป็นโรงเรียนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ปี (ปีการศึกษา 2560-2562)

ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 108 คน และครูผู้สอน จำนวน 108 คน รวมทั้งสิ้น 324 คน ได้มาจากการใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1986 pp.345 อ้างถึงใน

บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.199) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 แห่ง จากนั้นดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามอำเภอ โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เขตพื้นที่การศึกษา	อำเภอ	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
				ผู้บริหาร	ครู ฝ่ายวิชาการ	ครูผู้สอน
สพป. อุตรดิตถ์ เขต 1	อำเภอเมือง	32	25	25	25	25
	อำเภอตรอน	13	10	10	10	10
	อำเภอพิชัย	30	23	23	23	23
	อำเภอลับแล	8	6	6	6	6
	อำเภอทองแสนขัน	5	3	3	3	3
สพป. อุตรดิตถ์ เขต 2	อำเภอท่าปลา	20	15	15	15	15
	อำเภอน้ำปาด	14	10	10	10	10
	อำเภอปากท่า	10	8	8	8	8
	อำเภอบ้านโคก	11	8	8	8	8
รวม		143	108	108	108	108

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมวิจัยในครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (open ended questionnaire) จำนวน 4 ข้อ

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี 5 ปัจจัย จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร จำนวน 10 ข้อ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 ข้อ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 7 ข้อ ปัจจัยด้านงบประมาณ จำนวน 7 ข้อ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 6 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี 5 ด้าน จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 7 ข้อ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดการศึกษาของครู จำนวน 5 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 5 ข้อ และด้านผลงานของสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ และพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ แล้วสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ

2. ยกร่างประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาและความสอดคล้องระหว่างแนวคำถามกับจุดประสงค์การวิจัย โดยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับตัวแปรและจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับตัวแปรและจุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับตัวแปรและจุดประสงค์

จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งทุกข้อคำถามสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้เนื่องจากผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

5. ตรวจสอบและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

ระยะที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ และตอบคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ และศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและสำนวนภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อมูลตามคำแนะนำ

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้สำนวนภาษา โดยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับตัวแปรและจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับตัวแปรและจุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับตัวแปรและจุดประสงค์

จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งทุกข้อความสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้เนื่องจากผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 5-16 เมษายน พ.ศ. 2564

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ .982 เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

6.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .942

6.2 ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .904

6.3 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .907

6.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .907

6.5 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .913

6.6 ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .967

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นมาตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 1.1 ขอนหนังสือขอสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
 - 1.2 นำหนังสือขอสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง
 - 1.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรดิตถ์ ระหว่างวันที่ 4-23 กุมภาพันธ์ 2564
2. การสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
 - 2.2 จัดส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ไปยังโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 ฉบับ โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 สัปดาห์
 - 2.3 ตรวจสอบ ติดตามการตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.26

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2556, น.121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรธานี
โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุตรดิตถ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 324 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 108 คน และครูผู้สอน จำนวน 108 คน ในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.26 ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	87	31.9
หญิง	186	68.1
รวม	273	100
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	97	35.5
31-40 ปี	50	18.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
41-50 ปี	81	29.7
51 ปีขึ้นไป	45	16.5
รวม	273	100
3. ตำแหน่ง		
ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาราชการแทน	91	33.3
ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ	91	33.3
ครูผู้สอน	91	33.3
รวม	273	100
4. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	2.2
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	161	59.0
ปริญญาโท	104	38.1
สูงกว่าปริญญา	2	0.7
รวม	273	100
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	107	39.2
5-10 ปี	66	24.2
11-15 ปี	34	12.5
มากกว่า 15 ปี	66	24.2
รวม	273	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาราชการแทน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน มีจำนวนเท่ากัน กลุ่มละ 91 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีระดับการศึกษาอยู่ในปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

1. การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร	4.47	.552	มาก	3
2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.49	.484	มาก	1
3. ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.49	.540	มาก	2
4. ปัจจัยด้านงบประมาณ	4.45	.511	มาก	4
5. ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.24	.608	มาก	5

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .484) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .540) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .552) ปัจจัยด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .511) และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .608)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก 1 จังหวัดอุดรธานี ด้านผู้บริหาร

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.37	.696	มาก	8
2. มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ	4.39	.704	มาก	7

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปัจจัยด้านผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
3. มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.29	.754	มาก	10
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.29	.738	มาก	9
5. มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง	4.58	.583	มากที่สุด	2
6. กล้าตัดสินใจสั่งการหรือมอบหมายงานอย่างเหมาะสม	4.40	.721	มาก	6
7. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	4.56	.634	มากที่สุด	5
8. มีบุคลิกภาพดี วางตัวเหมาะสมเป็นกันเอง	4.57	.585	มากที่สุด	4
9. มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.58	.596	มากที่สุด	3
10. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน	4.64	.583	มากที่สุด	1
รวม	4.47	.552	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .552) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .583) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = .754)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน	4.62	.522	มากที่สุด	4
2. มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	4.70	.499	มากที่สุด	2
3. สอนตรงตามวิชาเอกหรือความรู้ความสามารถของตน	4.04	.944	มาก	10
4. จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.46	.664	มาก	5
5. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.36	.708	มาก	9
6. ใช้สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.43	.638	มาก	7
7. วัดผล ประเมินผลและนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน	4.42	.649	มาก	8
8. มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม	4.68	.489	มากที่สุด	3
9. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน	4.73	.483	มากที่สุด	1
10. มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการ การทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น	4.45	.706	มาก	6
รวม	4.49	.484	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .484) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = .483)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสอนตรงตามวิชาเอกหรือความรู้ความสามารถของตน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .944)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านผู้ปกครองและชุมชน

ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานและประชุมผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.74	.466	มากที่สุด	1
2. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือการจัด กิจกรรมอื่นของสถานศึกษากับชุมชน	4.48	.702	มาก	3
3. มีการแลกเปลี่ยนความคิดหรือประสบการณ์ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	4.31	.782	มาก	7
4. ติดตามผลการเรียนและดูแลเอาใจใส่ นักเรียนของท่านอยู่เสมอ	4.43	.740	มาก	6
5. ส่งเสริม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ทุนทรัพย์ ทรัพยากรบุคคล และรับภาระค่าใช้จ่ายทาง การศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น	4.45	.663	มาก	4
6. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของ สถานศึกษาต่อผู้ปกครองและชุมชน	4.55	.567	มากที่สุด	2
7. สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์และความร่วมมือ ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา	4.44	.667	มาก	5
รวม	4.49	.540	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .540) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ปกครองและชุมชนมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประชุมผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

($\bar{X} = 4.74$, S.D. = .466) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ปกครองและชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .782)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านงบประมาณ

ปัจจัยด้านงบประมาณ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงานงบประมาณอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.52	.556	มากที่สุด	2
2. มีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานและแผนปฏิบัติการ	4.41	.675	มาก	5
3. จัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุน) ที่ได้จากรัฐในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์	4.62	.543	มากที่สุด	1
4. ระดมทรัพยากร งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริหารจัดการศึกษา	4.37	.658	มาก	6
5. มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ่มค่า เป็นไปตามมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.48	.659	มาก	3
6. มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง	4.47	.642	มาก	4
7. รายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณต่อครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนอย่างชัดเจน	4.31	.787	มาก	7
รวม	4.45	.511	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .511) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุน) ที่ได้จากรัฐในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .543) และ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณต่อครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .787)

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นต่อการบริหารและพัฒนาการศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอ	4.23	.676	มาก	3
2. มีการผลิตสื่อที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละวัย	4.21	.752	มาก	5
3. มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอน	4.27	.780	มาก	2
4. พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.15	.721	มาก	6
5. บำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีสภาพดี พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	4.23	.734	มาก	4
6. พัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม	4.32	.662	มาก	1
รวม	4.24	.608	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .608) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .662) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .721)

2. การศึกษาระดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวม

ความเป็นเลิศ ในการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.21	.596	มาก	4
2. ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร	4.45	.563	มาก	2
3. ด้านการจัดการศึกษาของครู	4.50	.465	มาก	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.44	.565	มาก	3
5. ด้านผลงานของสถานศึกษา	4.19	.611	มาก	5
รวม	4.36	.493	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .493) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการศึกษาของครู ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .465) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .563) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .566) ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .596) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผลงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .611)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านคุณภาพผู้เรียน

ด้านคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์	4.39	.683	มาก	1
2. มีคุณภาพรอบด้านตามหลักสูตร	4.33	.624	มาก	3
3. มีทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21	4.37	.636	มาก	2

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้านคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
4. มีผลงานหรือความสามารถเฉพาะด้าน ที่โดดเด่น	4.08	.794	มาก	6
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้	4.29	.698	มาก	4
6. มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติอยู่ในระดับสูง	3.78	.979	มาก	7
7. สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษา ที่สูงขึ้นในอัตราเพิ่มมากขึ้น	4.26	.698	มาก	5
รวม	4.21	.596	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = .596)
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง
ประสงค์ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .683) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทาง
การศึกษาระดับชาติอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .979)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร

ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. บริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	4.46	.581	มาก	1
2. มีการสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการ พัฒนาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จร่วมกับบุคลากร	4.44	.634	มาก	4
3. มีนโยบายการศึกษาที่ชัดเจน เช่น นโยบายในการพัฒนาบุคลากรให้มุ่งพัฒนา การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.44	.628	มาก	3

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
4. เป็นผู้นำที่มีความเป็นมืออาชีพ และมีประสิทธิภาพ	4.45	.663	มาก	2
5. ได้รับรางวัลดีเด่นในการบริหารงานหรือเป็นที่ยอมรับจากผู้ร่วมงาน ชุมชน และหน่วยงานอื่น	4.44	.640	มาก	5
รวม	4.45	.563	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .563) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .581) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารได้รับรางวัลดีเด่นในการบริหารงานหรือเป็นที่ยอมรับจากผู้ร่วมงาน ชุมชน และหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .640)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดการศึกษาของครู

ด้านการจัดการศึกษาของครู	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร	4.49	.569	มาก	4
2. มีสื่อ นวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอน	4.36	.650	มาก	5
3. มีความพึงพอใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	4.52	.556	มากที่สุด	3
4. มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น	4.59	.589	มากที่สุด	1
5. ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชน	4.56	.512	มากที่สุด	2
รวม	4.50	.465	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านการจัดการศึกษาของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .465) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .589) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสื่อนวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .650)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีความศรัทธา เชื่อมั่น และยอมรับ ในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.49	.582	มาก	2
2. เห็นความสำคัญและเข้าร่วมในกิจกรรม ของสถานศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้น	4.39	.704	มาก	5
3. สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.50	.613	มาก	1
4. มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจ ที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	4.39	.678	มาก	4
5. มีเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนที่เข้มแข็ง	4.41	.664	มาก	3
รวม	4.44	.565	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .565) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุมชนสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .613) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เห็นความสำคัญและเข้าร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .704)

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านผลงานของสถานศึกษา

ด้านผลงานของสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของชุมชน	4.54	.528	มากที่สุด	1
2. มีหลักสูตรที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือส่งเสริมการเรียนรู้ตามสมรรถนะ	4.26	.702	มาก	4
3. ได้รับรางวัล/เกียรติคุณด้านการจัดการศึกษาหรือการบริหารงานวิชาการ	4.12	.844	มาก	6
4. มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ตลอดจนได้รับการยกย่อง ชื่นชม จากบุคคลภายนอกในผลสำเร็จทางด้านวิชาการ	4.12	.808	มาก	5
5. เป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงาน	3.86	.961	มาก	8
6. มีบรรยากาศทางกายภาพและสังคมที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ	4.37	.706	มาก	2
7. มีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษา	4.35	.691	มาก	3
8. มีแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการจัดการศึกษา	3.92	.867	มาก	7
รวม	4.19	.611	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ด้านผลงานของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .611) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .528) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงาน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .961)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรดิตถ์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลปรากฏดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.
ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ (Y)	4.36	.493
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X ₁)	4.47	.552
ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (X ₂)	4.49	.484
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X ₃)	4.49	.540
ปัจจัยด้านงบประมาณ (X ₄)	4.45	.511
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X ₅)	4.24	.608

จากตารางที่ 16 พบว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านครูและ
บุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .484) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน
($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .540) และปัจจัยด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .552) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์

ตัวแปร		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
ปัจจัยด้านผู้บริหาร	X ₁	1.000					
ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	X ₂	.707**	1.000				
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน	X ₃	.646**	.828**	1.000			
ปัจจัยด้านงบประมาณ	X ₄	.625**	.663**	.712**	1.000		
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา	X ₅	.670**	.767**	.711**	.571**	1.000	
ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	Y	.691**	.800**	.787**	.698**	.799**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 17 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกปัจจัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .691-.800 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_2) ($r = .800$) รองลงมาคือปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี (X_5) ($r = .799$) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ($r = .787$) ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4) ($r = .698$) และต่ำสุดคือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1) ($r = .691$)

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	ค่าขนาดอิทธิพล				
	b	S.E.	β	t	Sig.
ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X_1)	.071	.040	.080	1.777	.077
ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_2)	.185	.062	.181	2.968	.003*
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3)	.182	.053	.200	3.469	.001*
ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4)	.173	.042	.179	4.087	.000*
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5)	.294	.039	.362	7.501	.000*
ค่าคงที่	.378	.145	-	2.599	.010
R = .878	R ² = .772	F = 180.383	Sig. = .000		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_2) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4) และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5) ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .878 สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 77.20 ($R^2 = .772$) และสามารถเรียงลำดับอิทธิพลของตัวแปรพยากรณ์ที่มีต่อตัวแปรเกณฑ์จากมากไปน้อยได้คือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\beta = .362$) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ($\beta = .200$) ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\beta = .181$) และปัจจัยด้านงบประมาณ ($\beta = .179$)

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี จำนวน 324 คน จาก 108 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ จำแนกตามอำเภอ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1.1 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

1.1.2 ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ

นักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสอนตรงตามวิชาเอกหรือความรู้ความสามารถของตน

1.1.3 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ปกครองและชุมชนมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประชุมผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ปกครองและชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

1.1.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุน) ที่ได้จากรัฐในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การรายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณต่อครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนอย่างชัดเจน

1.1.5 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ระดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการศึกษาของครู รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านคุณภาพผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผลงานของสถานศึกษา

1.2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดูอยู่ในระดับสูง

1.2.2 ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารได้รับรางวัลดีเด่นในการบริหารงานหรือเป็นที่ยอมรับจากผู้ร่วมงาน ชุมชน และหน่วยงานอื่น

1.2.3 ด้านการจัดการศึกษาของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสื่อ นวัตกรรมสำหรับการจัดการเรียนการสอน

1.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ชุมชนสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชุมชนเห็นความสำคัญและเข้าร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้น

1.2.5 ด้านผลงานของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษาเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงาน

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_2) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_4) และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (X_5) ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .878 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 77.20 ($R^2 = .772$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1.1 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี เมื่อพิจารณารายปัจจัยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ทั้งนี้อาจเพราะปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาแต่ละปัจจัยเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ซึ่งปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสองลำดับแรก คือ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา รองลงมาคือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะครูเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด และมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความมุ่งมั่นรับผิดชอบต่อนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย มีคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุศักร หงษ์ทอง (2558, น.149) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านครูโดยรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และงานวิจัยของ สุชาติดา ถาวรชาติ (2559, น.140-141) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีผลต่อการบริหารงานวิชาการมากที่สุด

ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน พบว่า โดยภาพรวมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา เข้าร่วมประชุม ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ตลอดจนสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ประกอบกับปัจจุบันการจัดการศึกษาได้ยึดหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาและชุมชนจึงต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.108) ได้กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น หากมีการดำเนินการอย่างจริงจังและจริงใจ จะช่วยแก้ปัญหาการศึกษาได้เป็นอย่างดี รวมถึงงานวิจัย มนูญพันธ์หล่อ (2553, น.76-77) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 พบว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นางนภัส ปานสมุทร (2556, น.104) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า ด้านผู้ปกครอง ชุมชนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ระดับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ มีการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนให้มีคุณภาพ อีกทั้งความเป็นเลิศที่ผู้วิจัยเลือก

มานั้นมีความสอดคล้องกับภาพความสำเร็จของนโยบายหรือแผนการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงพล เจริญคำ (2552, น.160) ได้ศึกษารูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ภาวะผู้นำโรงเรียน การวางแผน การมุ่งเน้น นักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัดผลประเมินผล การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการด้าน กระบวนการ และผลลัพธ์ รวมถึงงานวิจัยของ จินฉฉวีตร กิ่งแก้ว (2556, น.6) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนพระปริยัติธรรม พบว่า ด้านลักษณะที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย 1. สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของโรงเรียนที่ดี 2. ทรัพยากร บุคคล ผู้บริหาร ครู เป็นบุคลากรมืออาชีพ 3. กระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 4. ผู้เรียนมีคุณภาพ มาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน มีความรู้คู่คุณธรรม และงานวิจัยของ ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562, น.ง) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความเป็นเลิศของการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีองค์ประกอบสำคัญ คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู คุณภาพด้านการ บริหารจัดการ และความพึงพอใจของผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี เรียงตามลำดับ พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้าน ผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และปัจจัยด้านงบประมาณ ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .878 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก ได้ร้อยละ 77.20 ($R^2 = .772$)

ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศใน การบริหารงานวิชาการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเครื่องมือ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระอย่างมีคุณภาพ และ เป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารของครูกับผู้เรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์ใช้ เพื่อการเรียนการสอนและการบริหารจัดการได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านกำลังคน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานีได้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการ ศึกษา มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ตลอดจนมีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ให้มีจำนวนเพียงพอและพร้อมสำหรับการใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาราวรรณ กลั่นเขตร์ การณ์ (2561, น.112) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี

ทางการศึกษาเป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562, น.154) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนปัจจัยด้านผู้บริหาร ไม่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานั้นส่วนใหญ่ไม่มีผู้บริหารในการบริหารจัดการโรงเรียน แต่จะมีครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รักษาราชการแทน นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์หรือทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน เนื่องจากเป็นผู้บริหารบรรจุใหม่ อีกทั้งโรงเรียนขนาดเล็กยังมีบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญพงศ์ คงทน (2558, น.155-156) ที่ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การบริหารต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกัน และผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แววยอรี ลาเตะ (2559, น.จ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอมายอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 พบว่า ประมวลผลปัญหาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารขาดความรู้ ประสบการณ์ และไม่เข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ ระบบงานไม่เป็นระบบและระเบียบ ไม่มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ขาดการนิเทศ ติดตาม ไม่ค่อยสนับสนุนด้านงบประมาณ ไม่พัฒนาและส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือการวัดและประเมินผลรวมทั้งงานวิจัย และไม่อำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอน รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภารัตน์ สิงห์หน (2560, น.89-90) พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ ควรนำข้อมูลจากการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษานำปัจจัยเหล่านี้ไปใช้เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตนเอง

2. การศึกษาความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการศึกษาของครู เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่เท่าทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียว และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัวและเป็นไปด้วยความราบรื่น ตลอดจนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ มีเพียงปัจจัยเดียวที่ไม่มีผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก นั่นคือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้บริหารกับสภาพของโรงเรียนขนาดเล็กที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยทางตรงและปัจจัยทางอ้อมที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์ ดังนั้นควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและชัดเจนยิ่งขึ้น



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2555). *การบริหารวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรเพรสซิสเต็ม.
- กัมพล ชันทะวงษ์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสหวิทยาเขตปราสาทพญาใต้*
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิตติพงษ์ อินสุชิน. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของโรงเรียนในสังกัด*
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กุลชญา เทียงตรง. (2550). *การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้น*
พื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- คัมภีร์ สุดแท้ และคณะ. (2553, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ
โรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 4(2), 127-135.
- เค็ก อ่อนพุ่ม. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จรรณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ*
สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาทฤษฎีและแนวปฏิบัติใน*
การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- จิณฉัตร กิ่งแก้ว. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนพระปริยัติธรรม*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- จีระ พระสุพรรณ. (2555). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เจริญพงศ์ คงทน. (2558). *ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- เจริญพร คำจารย์. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ฉวีวรรณ แผ้วตะคุ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดวงเพ็ญ ทுகहित. (2552). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดารารวรรณ กลั่นเขตร์การณ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2553). เอกสารประกอบการสอน วิชา 1061303 การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ทรงพล เจริญคำ. (2552). รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธำรงค์ ภาชา. (2557). ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2557). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนาเพลส.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นงนภัส ปานสมุทร์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิตยา แสนสุข. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นิศารัตน์ เหลือผล. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรารธนา แสงคำ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในกลุ่มตากสิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสต์เทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 10(3), 114-123.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปวีณา คำชมภู. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปวีณา เหล่าลาด. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปารณี เพชรสีม่วง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 14. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณี เหมะสถล. (2551). การประเมินผลการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศแบบก้าวกระโดดด้วยการเทียบเคียงตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติทางการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์: คณะครุศาสตร์.
- พระราชบัญญัติการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 119 ตอนที่ 123ก.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 127 ตอนที่ 45ก.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116 ตอนที่ 74ก.

- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. (2556). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัทธ์ธีรา รัตนชัย. (2550). การบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ช่วงชั้นที่ 3-4) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- พิเชษฐ์ ส่งสุข. (2552). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิสพงค์ วงพระจันทร์. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว วิทยาเขตดงโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาณุศักร หงษ์ทอง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- มนูญ พันธุ์หล่อ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มุกดาหาร พจนารถบัณฑิตย์. (2550). ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง.
- รัตนา อนันต์ชาติ. (2550). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมในเขตอำเภอชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- _____. (2553). การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- _____. (2554). การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- รุจภา วรงค์ภาพสินธุ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ละมัย วรรณทอง. (2552). *ความต้องการพัฒนางานวิชาการของบุคลากรสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วรพล เจริญวัย. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณวิสา สุชินัย. (2552). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองไผ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5*. งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2551). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์จำกัด.
- วิไลพร อภิบาลศรี. (2551). *ความสามารถในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายนครินทร์ อำเภอวัฒนานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีสุข วงศ์วิจิตร. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ศศิณัฐ ฐิติธนต์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสารสาสน์วิเทศชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ศิริณี มะแอ. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพร อินนระา และคณะ. (2558). *แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. (2550). *การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2551). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิค.
- สมาน อัสวภูมิ. (2553). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่*. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- _____. (2560). *ความเป็นเลิศและการจัดการความเป็นเลิศ*. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 16(1), 2.
- สันติ บุญภิรมย์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.

- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). *รายงานประจำปี*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศุภสภา.
- _____. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2553). *การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1-2*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2560). *คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2556). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2557-2558*. กรุงเทพฯ: แกรนด์อาร์ตครีเอทีฟ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี. (2559). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2559-2563*. อุดรธานี.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุชาดา ถาวรชาติ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- สุทธนา อันเกียรติพงษ์. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2554). *หลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุนิสา วิทยานุกรณ์. (2552). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภรัตน์ สิงห์หน. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอแก่งหางแมว สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรียนต์ คณวัฒน์. (2551). *สภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- อัญชลี โปธิทอง และสมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการประถม*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาทิจิญา ไชคดีวัฒนา. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2557). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.
- NSW Government (Producer). (2017). *School Excellence Framework*. Retrieved from
https://education.nsw.gov.au/content/dam/main-education/teaching-and-learning/school-excellence-and-accountability/media/documents/SEF_Document_Version_2_2017_AA.pdf
- Paul Adams. (2008, September). Considering best practice: The social construction of teacher-activity and pupil-learning as performance. *Cambridge Journal of Education*, 38(3), 375-392.
- Yong Zhao. (2009, May). Comments on the Common Core Standards Initiative. *AASA Journal of Scholarship and Practice*, 6(3), 46-54.



ภาคผนวก



ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.ชลายุทธ์ ครุฑเมือง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. อาจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ บุญรักษย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาคณิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. ผศ.ดร.สุภาภรณ์ หนูเมือง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
4. ดร.สุนันทา รักพงษ์ ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 1
5. ดร.นิรชา พันธุ์พัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชานสามัคคี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 1
6. นายอำนวยการ สีนาค ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนไกรลาสวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุตรดิตถ์ เขต 2



ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือเอกสาร



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๔๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ชลายุทธ์ ครุฑเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตिकाญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวชุตिकाญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๙๑ ๕๓๙๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๔๔๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ บุญรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุติกัญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจิ้น)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวชุติกัญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๙๑ ๕๓๙๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๔๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สุนันทา รักพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๙๑ ๕๓๙๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๑๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์
อ.เมือง จ.อุดรดิตต์ ๕๓๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ชลายุทธ์ คุรุขเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตिकाญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผล ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตต์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุม การจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ธัญญา จินทร์ตรง)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

นางสาวชุตिकाญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๙๑ ๕๓๙๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๑๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ หนูเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ธัญญา จินทร์ตรง)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๙

นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๙๑ ๕๓๙๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๑๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สุนันทา รักพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตिकाญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ธัญญา จันทร์ตรง)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวชุตिकाญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๘๑ ๕๓๘๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๑๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.นิรชา พันธุ์พัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรดิตถ์” ซึ่งมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ชญญา จันทร์ตรง)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๘๑ ๕๓๘๓ ๕



ที่ อว ๐๖๑๔.๑๐/ว๑๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการอำนวยการ สีนาค

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑-๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์” ซึ่งมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หยกแก้ว กมลวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ธัญญา จันทร์ตรง)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน ๐ ๖๑๘๑ ๕๓๘๓ ๕



ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี
2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นการศึกษาเพื่อมุ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น โดยจะไม่มีผลกระทบหรือเกิดผลเสียหายต่อท่านหรือโรงเรียนของท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
 เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....จบการสัมภาษณ์เวลา.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล.....
2. ตำแหน่ง.....
3. ระดับการศึกษา.....
4. ประสบการณ์ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

1. โรงเรียนของท่านมีผลงานด้านการบริหารงานวิชาการที่เป็นเลิศหรือประสบความสำเร็จ
 อะไรบ้าง อย่างไร

2. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงาน
 วิชาการด้านต่อไปนี้อย่างไร
 2.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร
 - ปัจจัยด้านผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างไร

 - ท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไรบ้าง
 และมีแนวทางหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไร

- ท่านคิดว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารมีผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไร

.....

.....

.....

2.2 ปัจจัยด้านครู

- ปัจจัยด้านครูของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

- ท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคด้านครูอย่างไรบ้าง และมีแนวทางหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า ครูมีผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไร

.....

.....

.....

2.3 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

- ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

- ท่านพบปัญหาหรืออุปสรรคด้านผู้ปกครองและชุมชนอย่างไรบ้าง และมีแนวทางหรือวิธีการในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างไร

.....
.....
.....

3. นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ท่านคิดว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์ มีอะไรอีกบ้าง อย่างไร

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์

.....
.....
.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์
2. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์
ตอนที่ 3 ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุตรดิตถ์
4. ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการแทน จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน
5. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนและตรงกับสภาพความเป็นจริง ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชุตติกาญจน์ หลวงแสน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี
 31-40 ปี
 41-50 ปี
 51 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

- ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาราชการแทน
 ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ
 ครูผู้สอน

4. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ปริญญาโท
 สูงกว่าปริญญาโท

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

- น้อยกว่า 5 ปี
 5-10 ปี
 11-15 ปี
 มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง พิจารณารายการปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านผู้บริหาร						
1.	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ					
2.	มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ					
3.	มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง					
4.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.	มีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง					
6.	กล้าตัดสินใจสั่งการหรือมอบหมายงานอย่างเหมาะสม					
7.	เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา					
8.	มีบุคลิกภาพดี วางตัวเหมาะสมเป็นกันเอง					
9.	มีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
10.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน					
ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา						
11.	มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน					
12.	มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
13.	สอนตรงตามวิชาเอกหรือความรู้ความสามารถของตน					
14.	จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
15.	ออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล					
16.	ใช้สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม					
17.	วัดผล ประเมินผล และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน					
18.	มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและสังคม					
19.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน					
20.	มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การอบรม ประชุม สัมมนาวิชาการ การทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น					
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน						
21.	มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประชุมผู้ปกครองนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
22.	มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือการจัดกิจกรรมอื่นของสถานศึกษากับชุมชน					
23.	มีการแลกเปลี่ยนความคิดหรือประสบการณ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน					
24.	ติดตามผลการเรียนและดูแลเอาใจใส่นักเรียนของท่านอยู่เสมอ					
25.	ส่งเสริม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ทุนทรัพย์ ทรัพยากรบุคคล และรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น					
26.	ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาต่อผู้ปกครองและชุมชน					

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
27.	สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่าง ชุมชนกับสถานศึกษา					
ปัจจัยด้านงบประมาณ						
28.	มีการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงานงบประมาณ อย่างเหมาะสมและชัดเจน					
29.	มีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานและแผนปฏิบัติการ					
30.	จัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุน) ที่ได้จากรัฐในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์					
31.	ระดมทรัพยากร งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริหารจัดการศึกษา					
32.	มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ้มค่า เป็นไปตามมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
33.	มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย งบประมาณอย่างต่อเนื่อง					
34.	รายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณต่อครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชนอย่างชัดเจน					
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา						
35.	จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็นต่อการบริหาร และพัฒนาการศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอ					
36.	มีการผลิตสื่อที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละวัย					
37.	มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียน การสอน					
38.	พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
39.	บำรุงรักษาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีสภาพดี พร้อมใช้งานอยู่เสมอ					
40.	พัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 3

ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง พิจารณารายการความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน						
1.	มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์					
2.	มีคุณภาพรอบด้านตามหลักสูตร					
3.	มีทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21					
4.	มีผลงานหรือความสามารถเฉพาะด้านที่โดดเด่น					
5.	มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้					
6.	มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ อยู่ในระดับสูง					
7.	สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ในอัตราเพิ่มมากขึ้น					
ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร						
8.	มีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ					
9.	มีการสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนา สถานศึกษาสู่ความสำเร็จร่วมกันกับบุคลากร					

ข้อ	ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10.	มีนโยบายการศึกษาที่ชัดเจน เช่น นโยบายในการพัฒนาบุคลากรให้มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
11.	เป็นผู้นำที่มีความเป็นมืออาชีพและมีประสิทธิภาพ					
12.	ได้รับรางวัลดีเด่นในการบริหารงานหรือเป็นที่ยอมรับจากผู้ร่วมงาน ชุมชน และหน่วยงานอื่น					
ด้านการจัดการศึกษาของครู						
13.	มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร					
14.	มีสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน					
15.	มีความพึงพอใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
16.	มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น					
17.	ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและชุมชน					
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
18.	มีความศรัทธา เชื่อมั่น และยอมรับในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
19.	เห็นความสำคัญและเข้าร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้น					
20.	สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา					
21.	มีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและภาคภูมิใจที่ได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
22.	มีเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนที่เข้มแข็ง					
ด้านผลงานของสถานศึกษา						
23.	มีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของชุมชน					

ข้อ	ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
24.	มีหลักสูตรที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือส่งเสริมการเรียนรู้ตามสมรรถนะ					
25.	ได้รับรางวัล/เกียรติคุณด้านการจัดการศึกษา หรือการบริหารงานวิชาการ					
26.	มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ตลอดจนได้รับการยกย่อง ชื่นชม จากบุคคลภายนอกในผลสำเร็จทางด้านวิชาการ					
27.	เป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงาน					
28.	มีบรรยากาศทางกายภาพและสังคมที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ					
29.	มีเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการพัฒนาการจัดการศึกษา					
30.	มีแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการจัดการศึกษา					



ภาคผนวก ง ผลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบฝ่ายวิชาการ จำนวน 8 คน จากโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ จังหวัดอุดรธานี ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จากการสัมภาษณ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ ในการบริหารงานวิชาการ	ผู้ให้สัมภาษณ์ 1	ผู้ให้สัมภาษณ์ 2	ผู้ให้สัมภาษณ์ 3	ผู้ให้สัมภาษณ์ 4	ผู้ให้สัมภาษณ์ 5	ผู้ให้สัมภาษณ์ 6	ผู้ให้สัมภาษณ์ 7	ผู้ให้สัมภาษณ์ 8	ความถี่
ผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
ครู/ครูและบุคลากรทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
ผู้เรียน/นักเรียน	✓					✓			2
ผู้ปกครองและชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
งบประมาณ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
สื่อ/สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา		✓		✓	✓	✓		✓	5
การบริหารจัดการ	✓		✓				✓		3
บรรยากาศในองค์กร					✓				1
นโยบายทางการศึกษา			✓						1

จากตารางที่ 19 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี ที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 4 คนขึ้นไป มีจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความรู้ความสามารถ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความมุ่งมั่นรับผิดชอบ

ต่อหน้าที่ กล้าตัดสินใจ มอบหมายงานตรงตามความสามารถ เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วม เป็นแบบอย่างที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

ดังมีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจต่อไปนี้

“...ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กต้องเป็นหลักและเป็นตัวอย่างที่ดี คือ ทำให้เขาได้อยู่ให้เขาเห็น ต้องขับเคลื่อนโรงเรียนให้มากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นผู้ร่วมงานที่ดี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 1, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กต้องมีวิธีการบริหารและมีกลยุทธ์ในการบริหารที่ชัดเจน มีความเสียสละ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 2, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กต้องเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคณะครู ครองใจครูให้ได้ เพราะถ้าครองใจครูได้จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 5, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความเข้าใจด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร ต้องมอบหมายงานตามความถนัดของบุคลากร...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

2. ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนำสื่อการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

ดังมีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจต่อไปนี้

“...ครูของโรงเรียนขนาดเล็กต้องจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสูงสุดและมีความรู้ติดตัวสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 2, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...บุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็กต้องมีความรู้ความสามารถ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 4, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอาจมีการนำสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น สื่อ DLTV...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 5, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ครูของโรงเรียนขนาดเล็กต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู รักในการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองและชุมชนของโรงเรียนขนาดเล็กต้องให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับโรงเรียน มีการเข้าร่วมการประชุม การดูแลเอาใจใส่นักเรียน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร

ดังมีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจต่อไปนี้

“...ผู้ปกครองเข้าใจ และให้ความช่วยเหลือ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 1, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ชุมชนมีความเข้มแข็ง ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 3, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน โดยทางโรงเรียนต้องจัดประชุมผู้ปกครองชี้แจงผู้ปกครอง...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

“...โรงเรียนขนาดเล็กต้องเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 7, 23 กุมภาพันธ์ 2564)

“...จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 8, 23 กุมภาพันธ์ 2564)

4. ปัจจัยด้านงบประมาณ

โรงเรียนขนาดเล็กต้องมีการวางแผนและจัดทำแผนงบประมาณโดยเน้นการมีส่วนร่วมใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องและคุ้มค่า จัดสรรงบประมาณที่ได้จากรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ มีการระดมทรัพยากรและของบประมาณสนับสนุน ตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณกับชุมชน

ดังมีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจต่อไปนี้

“...โรงเรียนขนาดเล็กต้องระดมทรัพยากร และรายงานผลการดำเนินงานด้านงบประมาณกับชุมชน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 1, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากทางรัฐบาลให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 2, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...งบประมาณมีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณที่จำกัดจึงอาจอาศัยการระดมทุนและการขอสนับสนุน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 3, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“...โรงเรียนขนาดเล็กต้องมีการจัดทำแผนงบประมาณ โดยเน้นการมีส่วนร่วม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

“...มีการวางแผน จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 8, 23 กุมภาพันธ์ 2564)

5. ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

โรงเรียนขนาดเล็กควรมีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน และมีการพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยี

ดังมีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจต่อไปนี้

“...สื่อสมัยก่อนเป็นสื่อกระดาษ แต่เด็กสมัยใหม่ชื่นชอบสื่อที่มีเสียง เคลื่อนที่ให้เห็นครูจะต้องปรับตัวตาม...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 2, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ควรมีการนำสื่อ เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนของครู...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 4, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“...โรงเรียนขนาดเล็กต้องจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดให้มีสื่อต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

6. ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

6.1 นักเรียนมีคุณธรรม มีทักษะในการดำรงชีวิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ได้รับรางวัลคะแนนผลการทดสอบระดับชาติสูงกว่าเกณฑ์ และสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

6.2 ผู้บริหารมีการบริหารที่มีคุณภาพ มีเป้าหมายสู่ความสำเร็จ มีนโยบายในการพัฒนาบุคลากรให้มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับความเชื่อใจและการยอมรับยกย่องจากผู้ปกครองและชุมชน

6.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา มีความสุขในการทำงาน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

6.4 ชุมชนให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจและไว้วางใจในคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนมีการส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียน

6.5 โรงเรียนขนาดเล็กมีหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับบริบทและตอบสนองความต้องการของชุมชน ได้รับรางวัล มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ตลอดจนได้รับการยกย่อง ชื่นชม เป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงาน และมีบรรยากาศที่ดีทั้งทางกายภาพและทางสังคม

ดังมีตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจต่อไปนี้

“...นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีผลการทดสอบระดับชาติสูงกว่าเกณฑ์ มีคุณภาพในทุกสาระวิชา และสามารถนำความรู้ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นได้...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 1, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี เป็นคนดี คิดเป็น ผู้บริหารก็มีการบริหารจัดการศึกษาที่ดี มีเป้าหมายที่ชัดเจน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 2, 4 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กคือการได้รับรางวัล นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะวิชาชีพ และครูมีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท ควบคู่กับการบูรณาการ...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 3, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“...เมื่อนักเรียนมีคุณภาพก็จะส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจตามมา ได้รับการยอมรับยกย่อง มีชื่อเสียง และเป็นต้นแบบให้คนมาศึกษา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 4, 9 กุมภาพันธ์ 2564)

“...โรงเรียนขนาดเล็กมีบรรยากาศขององค์กรที่ดีทั้งทางกายภาพและสังคม ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นต่อผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสูงสุดและมีความรู้ติดตัวสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต ถ้าโรงเรียนสามารถสร้างมาตรฐานและทำให้ชุมชนได้เห็น ชุมชนก็จะเกิดความไว้วางใจและเขาจะเข้ามาหาเราเอง...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 5, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการที่เห็นได้ชัดคือ การที่นักเรียนได้รับรางวัลด้านงานวิชาการ มีผลการทดสอบระดับชาติสูงกว่าเกณฑ์ สามารถสอบแข่งขันเพื่อเข้าเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าได้ และนั่นส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจตามมา...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 6, 11 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ผู้บริหารมีนโยบายในการพัฒนาครูให้มุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ชุมชนให้ความร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำแนะนำในการบริหารจัดการ หรือการจัดการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 7, 23 กุมภาพันธ์ 2564)

“...ผู้เรียนมีคุณภาพ โรงเรียนมีบรรยากาศทางสังคมดี มีความรัก ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ ครูจึงทำงานอย่างมีความสุข ผู้บริหารก็ได้รับความเชื่อใจจากผู้ปกครองและชุมชน...”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ 8, 23 กุมภาพันธ์ 2564)





ภาคผนวก จ ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

แบบสอบถาม ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ปัจจัยด้านผู้บริหาร							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
4	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
6	+1	-1	+1	+1	+1	0.6	นำไปใช้ได้
7	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา							
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
13	+1	+1	0	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
15	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้

แบบสอบถาม ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน							
21	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
22	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
23	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
24	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
ปัจจัยด้านงบประมาณ							
28	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
30	+1	0	+1	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา							
35	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
37	+1	0	0	+1	+1	0.6	นำไปใช้ได้
38	+1	+1	0	+1	+1	0.8	นำไปใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี

แบบสอบถาม ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
ด้านคุณภาพผู้เรียน							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร							
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
ด้านการจัดการศึกษาของครู							
13	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน							
18	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้

แบบสอบถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ข้อที่	1	2	3	4		
ด้านผลงานของสถานศึกษา							
23	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้



ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ชุตติกาญจน์ หลวงแสน
วัน เดือน ปี เกิด	18 ธันวาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดอุตรดิตถ์
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ประถมศึกษา)
ที่อยู่ปัจจุบัน	744/15 ถนนสำราญรื่น ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000

